

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Ministerie van Binnenlandse Zaken
T.a.v. de beheerders van het Gemeentefonds
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

datum 15 februari 2005 nummer RE2005.14367
onderwerp
Verslag van Gedeputeerde Staten van Gelderland op
grond van artikel 5 van het Besluit financiële verhouding
inzake de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe

Geachte heer/mevrouw,

De Gemeenteraad van Neder-Betuwe heeft op 11 november 2003 besloten een aanvraag in te dienen voor een aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet voor het begrotingsjaar 2005. Voor het jaar 2004 had de gemeente ook een aanvraag ingediend.

In verband hiermede doen wij u hierbij toekomen het door ons op grond van artikel 5 van het Besluit financiële verhouding opgestelde verslag.

Conform het gestelde in artikel 2, derde lid, van de Regeling aanvullende uitkering Gemeentefonds hebben wij ons hiervoor aangehaalde verslag gelijktijdig toegezonden aan het gemeentebestuur.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

wvdv Commissaris
van de Koningin

secretaris

coll. bfj
code: SG_03423.doc/JS

inlichtingen bij dhr. R. Haverkamp
e-mail r.haverkamp@prv.gelderland.nl
verzonden 18 FEB. 2005

doorkiesnr. (026) 359 98 65

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN ♦ AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girotekening 869762
BTW nr. 001825100.B03

IBANnr.: NL74BNG0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

22022005

VERSLAG

---

provincie
GELDERLAND

---

dienst Ruimte, Economie en Welzijn

PROVINCIAAL VERSLAG

2005 OVER DE

FINANCIËLE POSITIE

VAN DE GEMEENTE

NEDER-BETUWE

Provincie Gelderland
Afdeling Gemeentefinanciën
Ronald Haverkamp
24 januari 2005.

2 2 0 2 2 0 0 5

INHOUDSOPGAVE.

Hoofdstuk 0 voorwoord.	pagina 5
Hoofdstuk 1 Samenvatting met conclusie en advies.	6-7
Hoofdstuk 2 Inleiding.	8-9
Hoofdstuk 3 Toetsing aan de formele voorschriften.	10-14
Hoofdstuk 4 Financiële positie 2005.	15-20
Hoofdstuk 5 Toezicht.	21-23
Hoofdstuk 6 Conclusies en advies.	24-25
BIJLAGEN.	26

HOOFDSTUK 0 VOORWOORD.

Voor u ligt het artikel 12-verslag 2005 van de Provincie Gelderland over de aanvraag van de gemeente Neder-Betuwe voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw) voor het jaar 2005.

In dit verslag worden de bevindingen weergegeven die wij gedaan hebben naar aanleiding van ons onderzoek bij de gemeente Neder-Betuwe op basis van de vastgestelde begroting 2005. De inspecteur van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties afdeling Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden zal dit verslag gebruiken voor zijn onderzoek naar een eventuele aanvullende financiële bijdrage op basis van artikel 12 van de Fvw.

In dit verslag komen vervolgens de volgende onderwerpen aan de orde.

In hoofdstuk 1 staat een samenvatting met conclusie en een advies aan de beheerders van het Gemeentefonds over de aanvullende bijdrage 2005 van de gemeente Neder-Betuwe.

Hoofdstuk 2 is een inleiding.

In hoofdstuk 3 staat de toetsing van de formele voorschriften.

In hoofdstuk 4 wordt de financiële positie van 2005 beschreven.

Hoofdstuk 5 geeft een verantwoording van het door ons gehouden toezicht in 2004 en het advies die wij gegeven hebben naar aanleiding van het rapport van de IFLO over de aanvullende bijdrage over het jaar 2004.

Tot slot staan in hoofdstuk 6 de conclusies en het advies.

Provincie Gelderland
Afdeling Gemeentefinanciën
Ronald Haverkamp
Beleidsmedewerker toezicht Gemeentefinanciën
24 januari 2005.

HOOFDSTUK 1 SAMENVATTING MET CONCLUSIES EN ADVIES.

Samenvatting.

De raad van de gemeente Neder-Betuwe heeft op 11 november 2004 wederom besloten een aanvraag in te dienen voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet. Voor het jaar 2004 werd ook een aanvraag ingediend.

Uit de ingediende begroting 2005 blijkt dat de gemeente geen structureel sluitende begroting heeft. Verder wordt voldaan aan de eisen om toegang te krijgen tot een onderzoek voor de beoordeling van een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds.

Het toezicht in 2004 heeft er toe geleid dat de gemeente beschikt over een reëel beeld van de financiële positie. In 2005 moet dit afgerond worden met een besluit over de invulling van het achterstallig onderhoud op de wegen, de gevolgen van de in het begin 2005 ingezette reorganisatie en de uitkomsten van de saneringsmaatregelen. In 2005 willen wij ook aan de beheerders van het Gemeentefonds vragen om aandacht te besteden aan de problematiek (hoge lasten) op het terrein van openbare orde en veiligheid en de onderwijshuisvesting.

Tot slot merken wij op dat in deze rapportage niet meer wordt ingegaan op zaken die in andere rapportages al aan de orde zijn geweest.

Conclusies.

Op basis van deze rapportages kunnen de volgende conclusies getrokken worden.

De gemeente Neder-Betuwe heeft de aanvraag voor een aanvullende bijdrage in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (Fvw) conform de wettelijke termijn ingediend.

Op basis van de toelatingseisen voor een aanvullende bijdrage conform de Fvw voldoet de gemeente Neder-Betuwe aan de eisen om toegelaten te worden.

Uit de financiële positie van de gemeente blijkt dat er een structureel tekort is. Het weerstandsvermogen is gezien de artikel 12 situatie slecht. In 2005 zal er meer duidelijkheid moeten komen over de te lopen risico's die in de paragraaf weerstandsvermogen staan vermeld. Wij achten dit noodzakelijk om te voorkomen dat er de komende jaren (opnieuw) onverwachte tegenvallers aan de orde zullen zijn.

De uitgangspunten waarmee de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 zijn opgesteld voldoen aan de uitgangspunten zoals deze staan vermeld in de junicirculaire met betrekking tot de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

De gemeente heeft in de programmabegroting 2005 op een goede wijze uitvoering gegeven aan de invulling van de voorschriften (BBV). Op onderdelen behoeft dit nadere uitwerking. De gemeente zal dit in de begroting 2006 verder oppakken.

In 2004 is door intensief overleg tussen gemeente, provincie en Inspectie Financiën, Lokale en provinciale Overheden een goed beeld ontstaan over de financiële situatie in de gemeente Neder-Betuwe. Alleen voor de onderdelen beheerplan wegen en de

in gang gezette reorganisatie zal in 2005 nader bepaald worden hoe dit weggewerkt kan worden.

Uit de begrotingsscan 2003 blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe veel meer uit geeft op het beleidsveld openbare orde en veiligheid en het beleidsveld onderwijshuisvesting dan hiervoor vergoed wordt middels de algemene uitkering.

Advies.

Wij adviseren om aan de gemeente Neder-Betuwe, onder voorbehoud van de uitkomst van de saneringsmaatregelen, de reorganisatie en de uitkomst van de oplossing voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij de wegen, voor het jaar 2005 een zodanig aanvullende steun uit het Gemeentefonds te verlenen, dat de gemeente een reële kans geboden wordt op een gezonde financiële situatie.

De gemeente moet middels saneringsmaatregelen of eventuele belastingmaatregelen vanaf 2007 een structureel sluitende begroting presenteren zonder aanvullende bijdrage. Waarbij wij willen adviseren dat de inspecteur in het rapport van 2005 dit jaartal opnieuw op haalbaarheid toetst. Bij de saneringsbegroting zal de gemeente ook rekening moeten houden met het feit dat de incidentele weerstandscapaciteit op een gezond niveau komt. Hierbij adviseren wij de beheerders om alle mogelijke incidentele tegenvallers die nu bekend zijn en die de structurele financiële situatie van de gemeente kunnen verstoren mee te nemen in een mogelijke aanvullende bijdrage zodat de gemeente in staat wordt gesteld om een gezonde financiële toekomst op te bouwen.

Daarnaast adviseren wij om in het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden over het jaar 2005 een onderzoek op te nemen over de oorzaken van de hoge lastendruk, ten opzichte van de vergoeding middels de algemene uitkering, op de clusters openbare orde en veiligheid en het cluster onderwijshuisvesting.

Tot slot adviseren wij om in overleg met de gemeente in 2005 een financiële vertaling te maken van de mogelijke risico's zoals genoemd in de paragraaf weerstandsvermogen, om zoveel mogelijk te voorkomen dat er de komende jaren onverwachte tegenvallers ontstaan.

HOOFDSTUK 2 INLEIDING.

Op 13 november 2003 heeft de gemeenteraad van de gemeente Neder-Betuwe besloten een verzoek in te dienen bij de beheerders van het Gemeentefonds voor een aanvullende bijdrage uit dit fonds voor het jaar 2004. Reden was dat de gemeente niet meer zelf in staat was de begroting in evenwicht te krijgen. Naar aanleiding hiervan hebben wij op basis van artikel 5 van het Besluit financiële verhouding rijk-gemeenten op 30 januari 2004 een provinciaal verslag uitgebracht over onze bevindingen met betrekking tot de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe.

Op 5 april 2004 heeft de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden een tussenrapportage uitgebracht. Het doel van deze tussenrapportage is om na te gaan of de gemeente voldoet aan de toelatingseisen voor artikel 12 Fw en hoe de provincie toezicht heeft gehouden. De conclusie van de inspecteur was dat de gemeente voldoet aan de toelatingseisen en dat de artikel 12-aanvraag door een andere invulling van de toezichthouder (provincie) niet voorkomen had kunnen worden.

In het hele jaar 2004 heeft er intensief contact plaatsgevonden tussen het ministerie, de gemeente en de provincie. Gemiddeld zijn deze in 2004 twee keer in de maand bij elkaar geweest. Doel van deze bijeenkomsten was om een goed beeld te krijgen van de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe en voor het zogenaamde "going concern". Deze bijeenkomsten hebben op plezierige wijze plaatsgevonden en zullen ook in 2005 voortgezet worden.

Op 14 december 2004 hebben wij van de inspecteur het artikel 12-rapport Neder-Betuwe 2004 mogen ontvangen. Over dit rapport is door ons een afzonderlijke notitie uitgebracht die wij toegevoegd hebben als bijlage 1. Ten tijde van het opstellen van dit provinciaal rapport was dit advies nog niet voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. Ons advies komt er op neer dat wij akkoord gaan met het voorstel van de inspecteur om een aanvullende bijdrage te geven van € 1.451.000 voor 2004. Vooral nog kunnen wij akkoord gaan met het hieraan verbonden bijzondere voorschrift dat er een saneringsbegroting 2005-2007 opgesteld moet worden waarvan de jaarschijf 2007 zonder aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds reëel structureel sluitend moet zijn. Wel willen wij de inspecteur vragen in het rapport behorende bij de aanvraag 2005 hier opnieuw aandacht aan te besteden. Het tweede bijzondere voorschrift welke is opgelegd betreft een extra belastingmaatregelen van 10% per 2006. Hierover hebben wij aan de beheerders van het Gemeentefonds geadviseerd om dit te laten afhangen van de uitkomsten van de saneringsmaatregelen. Tot slot vragen wij de beheerders om extra aandacht te besteden aan de enorme lasten die de gemeente heeft op het cluster openbare orde en veiligheid en het cluster onderwijshuisvesting.

Op 11 november 2004 heeft de raad van de gemeente Neder-Betuwe de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 vastgesteld. Wederom heeft de raad besloten een aanvraag in te dienen voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds voor het jaar 2005. Ook deze begroting laat bij elke jaarschijf een tekort zien. Op 23 december 2004 heeft de inspecteur een brief naar ons verzonden, dat deze aanvraag is ontvangen.

Met de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden is op hoofdlijnen afgesproken welke invulling er aan dit tweede provinciale rapport moet worden gegeven.

Voor de karakteristiek en de sociale structuur van de gemeente Neder-Betuwe verwijzen wij u naar de rapportage die wij uitgebracht hebben op 30 januari 2004.

HOOFDSTUK 3 TOETSING AAN DE FORMELE VOORSCHRIFTEN.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de algemene voorschriften waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering uit het Gemeentefonds. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste eigen inkomstenbronnen van de gemeente. Achtereenvolgens komen aan de orde het belastingpakket 2004 en de overige heffingen.

3.1 Algemene voorschriften

Artikel 12, lid 2 van de Financiële verhoudingswet somt de voorwaarden op waaraan moet worden voldaan om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen. De algemene middelen zullen aanmerkelijk en structureel tekort moeten schieten, terwijl de eigen inkomsten van de gemeente zich op een redelijk peil bevinden. Toetsing hiervan vindt plaats aan de hand van de begroting.

Buffer algemene reserve en post onvoorziën.

Voor de berekening van de drempel aanmerkelijk tekort en de post voor onvoorziene uitgaven wordt volgens de regeling aanvullende uitkering gemeentefonds (artikel 23) uitgegaan van respectievelijk 2% en 0,6 % van de som van de algemene uitkering, de ozb capaciteit en de bedragen zoals bedoeld in artikel 6 van de invoeringswet Financiële verhoudingswet. De drempel van het aanmerkelijk tekort bedraagt op basis van de berekening algemene uitkering 2005 conform de septembercirculaire 2004 € 287.000. De norm voor onvoorziene uitgaven bedraagt € 86.000. In de begroting 2005 is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 84.000. Oftewel € 2.000 onder de norm.

Ten behoeve van het opvangen van onverwachte tegenvallers moet van de algemene reserve een zekere buffer in stand worden gehouden. Deze drempel wordt op dezelfde wijze berekend als het aanmerkelijk tekort. Voor Neder-Betuwe komt dit neer op € 287.000. De algemene reserve van de gemeente wordt per 1-1-2005 geraamd op € 302.000 (gebaseerd op de artikel 12 normen van 2004). Dit betekent dat er nog een bedrag van € 15.000 ingezet kan worden ter vermindering van het begrotingstekort.

3.2 Belastingpakket 2005.

Een van de vereisten om in aanmerking te komen voor aanvullende steun uit het gemeentefonds op grond van artikel 12 Fvw is dat de gemeente de eigen inkomsten op een redelijk peil heeft. Voor de eigen heffingen uit het belastingpakket dient men te voldoen aan het redelijk peil, zoals voorgeschreven door de beheerders van het gemeentefonds in de jaarlijkse meicirculaire.

Bij het onderdeel OZB van het redelijk peil wordt een tarief van € 4,95 per € 2.268 waarde OZB-capaciteit als referentie gehanteerd. Hiermee wordt aangesloten bij het verdeelsysteem van het gemeentefonds. Daarnaast geldt de eis van 100% kostendekkendheid bij de onderdelen reiniging en riolering. Bij het onderdeel riolering wordt uitgegaan van de brutokosten verminderd met de eventuele opbrengsten uit hoofde van de verfijning rioleringen en de opbrengsten ontleend aan de cluster rioleringen.

Voor het rioolrecht wordt in 2005 een minimumtarief gehanteerd van € 117,50 per aansluiting (zie juni-circulaire 2004). De gemeente Neder-Betuwe hanteert een tarief van € 198,83.

Rioolrechten.

De gemeente Neder-Betuwe heeft de rioolrechten (tarieven) gebaseerd op een Gemeentelijk Rioleringsplan. Dit plan is vastgesteld in 2003 en belooft de periode 2003 t/m 2006. De berekeningen zijn gemaakt op basis van een looptijd van 60 jaar.

Bij de berekening van het riooltarief wordt onderscheid gemaakt tussen kosten en investeringen. Investeringen zijn uitgaven waarvan de lasten over een aantal jaren verdeeld worden. De lasten worden berekend uit afschrijving en rente. Hierbij wordt lineaire afschrijving gehanteerd. De volgende afschrijvingstermijnen zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan opgenomen:

Investering	afschrijvings- periode	technische levensduur
Riolering	60 jr.	60 jr.
Gemalen (pompputten)	45 jr.	45 jr.
Gemalen (pompinstallaties)	15 jr.	15 jr.
Persleidingen	45 jr.	45 jr.
Randvoorzieningen	45 jr.	45 jr.

De kapitaallasten vormen samen met de exploitatiekosten de totale lasten. Hier staan opbrengsten tegenover zoals; riolheffingen, subsidies en stortingen uit algemene middelen. Als de opbrengsten hoger zijn dan de kosten worden deze gestort in een fonds. En andersom is ook het geval. Er wordt hier dus gebruik gemaakt van een schommelfonds om een gelijkmatige verdeling van de kosten, en dus van de tarieven te bewerkstelligen. De gemeente houdt bij de berekening van het tarief verder nog rekening met 50% van de veegkosten en als inkomst met de verfijningsuitkering riolering. Deze laatste behelst een bedrag van € 424.000. De afloop van deze verfijningsuitkering is verwerkt in het Gemeentelijk RioleringsPlan. De kosten en opbrengsten voor riolering zijn als volgt in de begroting 2004 opgenomen:

kosten functie 722 (incl. 50% veegkosten)	€ 2.164.000
af:	
storting uit schommelfonds	€ 201.000 -/-
verfijning riolering	€ 424.000 -/-
Eigen bijdrage IBA's	€ 30.000 -/-
Opbrengst rioolrecht functie 726	€ 1.575.000 -/-
Overdekking	€ 66.000

Deze overdekking zijn de gevolgen van de BTW-component in verband met het BTW-compensatiefonds.

Reinigingsrechten (afvalstoffenheffing).

De reiniging is uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling IOR/AVRI. Dit gebeurt 100% kostendekkend. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de gemeente door de invoering van het BTW-compensatiefonds een structureel voordeel heeft inboekt van € 230.000 in verband met terug te vorderen BTW. Dit voordeel

ontstaat omdat de afvalstoffenheffing (aan de burger) inclusief BTW is en de lasten exclusief BTW geraamd mogen worden.

In de begroting 2005 van de gemeenschappelijke regeling zijn de volgende tarieven opgenomen:

minimumtarief (voor een- en tweepersoonshuishoudens)	€ 242
standaardtarief (voor drie of meer persoonshuishoudens)	€ 278

Het gemiddelde tarief is € 272,15.

De opbrengst voor 2005 bedraagt	€ 2.230.000
De kosten bedragen	€ 2.000.000
Overdekking	€ 230.000

Deze overdekking betreft het BTW-voordeel welke van de gemeenschappelijke regeling die de afvalverwerking uitvoert jaarlijks wordt terugontvangen.

Onroerende-zaakbelasting.

De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid van tariefdifferentiatie tussen woningen en niet woningen. In de vergadering van 14 november 2004 zijn de volgende tarieven vastgesteld (per eenheid van € 2.268):

	2005 (in €)	2004 (in €)
eigenaar woning	2,60	3,02
gebruiker woning	<u>2,08</u>	<u>2,42</u>
	4,68	5,44
eigenaar niet-woning	3,57	4,16
gebruiker niet-woning	<u>2,86</u>	<u>3,33</u>
	6,43	7,49
economische waarde woonruimten	€ 1.712.231.127	
economische waarde niet-woningen	€ 429.190.800	
Totaal	€ 2.141.421.927	

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen voor de bepaling van de berekening van de OZB-tarieven. Hierin is ook zichtbaar hoe de nieuwe waardes bepaald zijn. De nieuwe waardes zijn bepaald op basis van de oude waarden vermenigvuldigd met het landelijk percentage stijgingen voor woningen en niet-woningen. De gemeente Neder-Betuwe heeft hiervoor gekozen omdat ten tijde van het opstellen van de begroting 2005 de nieuwe WOZ-waarden nog niet allemaal bekend waren. Wel bleek uit de toen voorhanden zijnde gegevens dat dit in de lijn van de landelijke gemiddelden lag. Ook tijdens het opstellen van deze rapportage zijn de nieuwe waarden nog niet allemaal bekend.

Berekening OZB opbrengst	€ 2.141.421.927 : € 2.268 X € 4,95 =	€ 4.673.738
Opbrengst functie 932		€ 4.746.483
Overdekking		€ 72.745

Gezien de overdekking zit het gemiddelde tarief in ieder geval boven de € 4,95 wat een vereiste is om toegelaten te worden voor artikel 12. De overdekking is nodig ter compensatie van de vrijgestelde objecten binnen de OZB en het bedrag wat staat voor kwijtscheldingen. In totaal raamt de gemeente voor beide onderdelen een bedrag van € 48.845. De overdekking van € 72.745 compenseert dit dus ruimschoots.

Recapitulatie

	Norm (in €)	Opbrengst (in €)
Rioolrecht	2.164.000	2.230.000
Afvalstoffenheffing	2.000.000	2.230.000
OZB	4.673.738	4.746.483
	8.837.738	9.206.483

De totale overdekking bedraagt derhalve € 368.745.

De gemeente voldoet op dit punt aan de toelatingseis van artikel 12. Alle onbenutte belastingcapaciteit is ingezet en het tarief voor de OZB zit boven het artikel 12 niveau van € 4,95.

Overige heffingen.

Naast de heffingen behorende bij het belastingpakket zijn in onderstaand overzicht ook de andere heffingen vermeld. De heffingen zijn vergeleken met landelijke gemiddelden van de gemeenten uit de grootgroep 20.000 tot en met 50.000 inwoners op basis van de statistiek gemeentebegrotingen 2004 van het CBS, omdat het jaar 2005 nog niet beschikbaar is. De bedragen zijn afgerond op hele euro's per inwoner.

Omschrijving	Neder-Betuwe absoluut 2005	Neder-Betuwe per inw. 2005	Neder-Betuwe per inw. 2004	Land 2004
Secretarieleges	252.000	11	11	10
Bouwleges	406.000	18	18	19
Begraafrechten/mortuarium	202.000	9	9	4
Hondenbelasting	100.000	4	5	3
Toeristenbelasting	56.000	2	3	5
Marktgeden/Kermis	19.000	1	1	1
Subtotaal	1.035.000	46	47	42
Reinigingsrechten	2.230.000	100	89	93
Rioolrecht	1.576.000	70	66	52
OZB	4.746.000	212	169	176
Subtotaal	8.552.000	382	324	321
Totaal generaal	9.587.000	428	371	363

3.3 Conclusie:

- De begroting 2005 is voor de wettelijke termijn van 15 november 2004 vastgesteld. De jaarrekening 2003 is voor de wettelijke termijn van 15 september 2004 vastgesteld.
- De aanvraag 2005 voor artikel 12 is voor de wettelijke termijn van 1 december 2004 ingediend.
- Zowel de begroting 2005 als de meerjarenramingen 2006-2008 zijn niet structureel sluitend.
- De eigen inkomsten OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing bedragen € 368.745 meer dan voorgeschreven is. De buffer van de algemene reserve heeft volgens de daarvoor geldende regels nog een ruimte van € 15.000.
- De gemeente Neder-Betuwe voldoet aan de toelatingseisen voor het jaar 2005 van artikel 12 Financiële verhoudingswet.

HOOFDSTUK 4 FINANCIËLE POSITIE GEMEENTE.

In dit hoofdstuk komt de financiële positie van de gemeent Neder-Betuwe aan de orde. Eerst zal een overzicht gegeven worden van de uitkomsten van de begroting 2005 en de meerjarenuitskomsten 2006-2008. Daarna zal een overzicht gegeven worden van de uitgangspunten waarmee rekening is gehouden. Vervolgens zal het weerstandsvermogen aan de orde komen. En tot slot zal er nog aandacht gegeven worden aan de uitvoering van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Uitkomst 2005

De gemeente presenteert in de programmabegroting een tekort voor 2005 van € 1.537.000. Bij het begrotingsonderzoek van de begroting 2005 is door ons een aantal correcties toegepast op de uitkomst gepresenteerd door de gemeente voor de bepaling van het aanmerkelijk tekort. Er kunnen twee soorten correcties worden onderscheiden, de zogenaamde technische correcties en de beleidsmatige correcties. Bij de technische correcties gaat het om de consistentie van uitgangspunten en aannames met betrekking tot onder andere de uitkeringen uit het gemeentefonds. Ook wordt nagegaan of de gemeente een primitieve begroting heeft ingediend waarin alle baten en lasten reëel geraamd zijn (onder andere de beheerplannen).

Bij beleidsmatige correcties gaat het om het zuiveren van onaanvaardbare beleidsintensiveringen, met name het schonen van nieuw beleid. Hieronder wordt verstaan iedere verhoging van uitgaven ten aanzien van de laatst vastgestelde goedgekeurde primitieve begroting, inclusief begrotingswijzigingen, exclusief autonome ontwikkelingen en aanpassingen voor loon- en prijscompensatie.

Uitkomst 2005 volgens gemeente (primitief): € 1.537.000

Hierna heeft de gemeente via een begrotingswijziging op 28 oktober besloten een versobering door te voeren op de uitvoering van de Wvg. Dit levert structureel een voordeel op van € 119.000, Tevens is via de eerste wijziging het budget voor het onderhoud van de wegen opgehoogd (€ 72.500) en een budget voor onderwijsvoorzieningen (€ 34.300)

Per saldo komt deze wijziging dan op

€ 12.000

De uitkomst 2005 bedraagt derhalve:

€ 1.525.000

Vervolgens wordt hierna een opsomming gegeven van nieuw beleid wat de gemeente heeft opgenomen in de primitieve begroting en waarvan de inspecteur heeft aangegeven dat de gemeente hier zelf dekking voor moet vinden.

Nieuwe investeringen/beleid:

Investering	Bedrag in €
Onderwijsvernieuwing huisvestingsprogramma 2004	4.533
Onderwijsvernieuwing huisvestingsprogramma 2005	6.248
Uitbreiding met permanent lokaal De Hien	6.271
Permanente dislocatie 5 groepen Rehobothschool Opheusden te Ochten	23.392
Uitbreiding met 2 ^e speellokaal Eben Haëzerschool	2.969
Aanschaf klimrekken sportzaal De Linie Ochten	850

Uitbreiding met 1 permanent lokaal Pr. Willem Alexanderschool	4.158
Eerste inrichting uitbreiding Pr. Willem Alexanderschool	568
Uitbreiding De Hervormde School Opheusden met tijdelijk lokaal	5.321
Uitbreiding Het Kompas met 1 permanent lokaal	3.486
Uitbreiding Eben Haëzerschool met 2 permanente lokalen	6.500
Huurvergoeding Eben Haëzerschool	-30.386
Onderwijsvernieuwing Het Kompas	3.094
Eerste inrichting olp groepen 15 t/m 17 Rehobothschool Opheusden	894
Aanleg transferpunten	7.667
Reconstructie Dorpsstraat Opheusden	30.000
Leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten	3.000
Begraafplaatsenadministratie	7.000
Opstellen Archeologische waardenkaart	20.000
Noodstroomvoorziening en aansluitpunt automatisering	600
Blusinstallatie computerruimte	1.000
Gebiedsgericht cultuurbeleid Rivierenland	6.300
Regionaal bureau toerisme	1.262
TOTAAL	114.727

De gecorrigeerde uitkomst komt dan op € 1.410.000 (€1.525.000 -/- € 114.727).

Meerjarenuitskomsten 2006 - 2008.

Op basis van door ons (provincie) bepaalde correctiefactoren, zijnde de nieuwe investeringen en de bezuiniging op de WVG, bij het vorige onderdeel is dan het volgende beeld te geven van de meerjarenuitskomsten:

jaar	volgens vastgestelde begroting	1 ^e wijziging	Investeringen	Gecorrigeerde uitkomst
2006	-1.424.000	12.000	280.000	-1.132.000
2007	-901.000	12.000	295.000	-594.000
2008	-232.000	12.000	307.000	87.000

Het verschil tussen 2007 en 2008 wordt met name veroorzaakt door de volgende zaken:

Vervallen kosten tijdelijke huisvesting Van Lodensteincollege	€ 333.000
Hogere Algemene Uitkering	€ 266.000

De kosten voor tijdelijke huisvesting van het Van Lodensteincollege zijn ook opgenomen in de jaren 2005 en 2006. Aangezien dit om incidentele uitgaven gaat ziet de structurele uitkomst van de meerjarenbegroting er als volgt uit:

	Uitskomsten	Tijdelijke kosten Lodenstein	Werkelijke structurele uitkomst
2005	€ 1.303.000 -/-	€ 306.000	€ 997.000 -/-
2006	€ 1.024.000 -/-	€ 282.000	€ 742.000 -/-
2007	€ 486.000 -/-	€ 333.000	€ 153.000 -/-
2008	€ 194.000 -/-	€ 0	€ 194.000

Verdere analyse van de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 is niet noodzakelijk, omdat de begroting gebaseerd is op goedgekeurde cijfers van de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden. Uiteraard zijn wel de autonome en wettelijke verplichtingen in de begroting meegenomen.

Uitgangspunten begroting 2005 en meerjarenramingen 2006-2008.

De gemeente heeft rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen c.q. uitgangspunten:

- Voor onvoorzien is in alle jaren een bedrag opgenomen van € 84.000.
- De gemeente houdt rekening met de volgende investeringslasten:
2005: € 115.000.
2006: € 280.000.
2007: € 295.000.
2008: € 307.000.

Hiervan heeft betrekking op vervangingsinvesteringen:

2005: 0
2006: 0
2007: 0
2008: 0

De vrijval van de kapitaallasten ziet er als volgt uit:

2005: € 183.000
2006: € 83.000
2007: € 68.000
2008: € 224.000

- De stelpost voor loonstijgingen bedraagt (in procenten):
2005: 1%
2006: 1%
2007: 1%
2008: 1%

Deze percentages zijn niet conform de junicirculaire 2004. In de septembercirculaire 2004 wordt echter al rekening gehouden met 0,25% stijging. Daarnaast heeft de gemeente al rekening gehouden met de jaarlijkse periodieke verhogingen. De gevolgen van het lopende functiewaarderingstraject zijn niet meegenomen.

- De stelpost voor prijsstijgingen bedraagt (in procenten):
2005: 0,75%
2006: 0,75%
2007: 0,75%
2008: 0,75%

Deze percentages zijn conform de junicirculaire 2004. In de septembercirculaire 2004 wordt uitgegaan van 1%.

- Bespaarde rente 5%.
- De welzijnssubsidies zijn jaarlijks met 0,75% aangepast.

- Rente financieringstekort 2,07% onder de kasgeldlimiet en 4,36% boven de Kasgeldlimiet.
- De algemene uitkering is gebaseerd op de septembercirculaire 2004. De prijs- en loonstijgingen daartegen zijn gebaseerd op de junicirculaire. Gezien de geringe financiële effecten hiervan is het niet noodzakelijk hiermee verder rekening te houden of om een correctie toe te passen.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen wordt bepaald door de mate waarin de gemeente in staat is financiële risico's en tegenvallers op een zodanige wijze het hoofd te bieden dat het bestaande voorzieningenniveau ongestoord kan worden voortgezet.

Het weerstandvermogen bestaat dus uit enerzijds de weerstandscapaciteit (met name de reserves en onbenutte belastingcapaciteit) en anderzijds de risico's waarvoor de gemeente nog geen voorziening heeft getroffen.

Weerstandscapaciteit.

INCIDENTEEL

Reservepositie.

De reservepositie ziet er per 1-1-2005 als volgt uit:

	2005	2004
Vrije reserve	€ 302.000	€ 438.000
Bestemmingsreserves	€ 13.018.000	€ 13.704.000
Voorzieningen	€ 6.156.000	€ 5.210.000
	€ 19.476.000	€ 19.352.000

classificatie

Mede gezien de artikel 12 situatie moge het duidelijk zijn dat de reservepositie zwak is. De gemeente moet immers voldoen aan de artikel 12 toelatingseisen waarbij nog een zeer geringe vrije reserve beschikbaar mag zijn. In het geval van de gemeente Neder-Betuwe komt dit neer op een bedrag van € 287.000 voor 2005. Daarnaast is de gemeente verplicht in het kader van artikel 12 om de bespaarde rente over de vrije reserves volledig in te zetten ten behoeve van de exploitatie van baten en lasten. Gevolg hiervan is dat er geen reserves vrij besteedbaar zijn. De bestemmingsreserves en voorzieningen zijn in 2004 nader onderzocht en in het artikel 12 overleg aan de orde geweest. Hieruit is gebleken dat hierin met de huidige verplichtingen geen mogelijkheden zitten om het begrotingstekort terug te dringen. In het volgende rapport van de inspecteur zullen de reserves en voorzieningen nog eens kritisch worden beoordeeld en zal worden bezien of en in hoeverre de reserves en voorzieningen passen binnen de definities van het BBV en of er dan sprake is van een vrij aanwendbaar deel. Overigens wil de inspecteur daarbij ook de voorzieningen betrekken die nog gevormd moeten worden.

Rentebeleid.

De gemeente schrijft 5 % rente toe aan de reserves. Een deel van de reserves wordt toegeschreven aan bestemmingsreserves. Dit is noodzakelijk omdat dit reserves

betreffen die nodig zijn voor de dekking van kapitaaluitgaven. De rente over de overige reserves komt ten gunste van de exploitatie van baten en lasten.

Stille reserves.

In de paragraaf weerstandsvermogen is een bedrag van € 2.000.000 opgenomen voor stille reserves. Dit betreft de te verwachte overwaarde op de voormalige gemeentehuizen van de gemeente Echteld en Dodewaard. Overigens is door de inspecteur voorgesteld deze opbrengsten te gebruiken voor de dekking van een nieuw te bouwen gemeentehuis.

Nota reserves en voorzieningen.

Naar aanleiding van het artikel 12 onderzoek heeft er in 2004 een actualisatie van de reserves en voorzieningen plaatsgevonden. De inhoud van deze notitie is in het artikel 12 overleg door de inspecteur akkoord bevonden. In bijlage 5 is een overzicht van de reserves en voorzieningen toegevoegd.

STRUCTUREEL

Onbenutte belastingcapaciteit: € 370.000 (overdekking)*
Structurele budgettaire ruimte: € 1.418.000 (tekort)

*de overdekking van de onbenutte belastingcapaciteit komt doordat er bij de afvalstoffenheffing een overdekking ontstaat door de vrijval van de BTW-component, voor een bedrag van € 230.000. Ook bij de OZB is een overdekking van € 73.000 . Dit heeft te maken met het feit dat bij een artikel 12 aanvraag de kwijtschelding (minimabeleid) en de vrijgestelde panden voor OZB door de overige objecten opgevangen moet worden.

Geconcludeerd kan worden dat er geen structurele weerstandscapaciteit aanwezig is.

Risico's.

In de paragraaf weerstandsvermogen behorende bij de programmabegroting 2005 is een overzicht opgenomen van de te lopen risico's. Voorzover dit vanuit onze kant beoordeeld kan worden wordt hier een compleet beeld gegeven van de te lopen risico's. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat als deze risico's zich daadwerkelijk voordoen en de gemeente hier middelen beschikbaar voor moet stellen er gezien de uitermate geringe weerstandscapaciteit financiële problemen kunnen ontstaan. Wij raden de beheerders aan om in het artikel 12 overleg tussen gemeente, provincie en IFLO hier aandacht aan te besteden, zodat in de loop van 2005 duidelijk is wat de mogelijke financiële effecten zijn van de te lopen risico's en hoe reëel deze risico's zijn.

Conclusie ten aanzien van het weerstandsvermogen.

De beperkte incidentele weerstandscapaciteit van € 2.302.000 (€ 2.000.000 stille reserves en € 302.000 algemene reserve) is nauwelijks of niet toereikend om de mogelijke risico's te dekken en als daarbij ook nog rekening wordt gehouden met de verwachte tekorten van de komende jaren dan is het weerstandsvermogen van de gemeente Neder-Betuwe ruim onvoldoende. De gemeente geeft in haar paragraaf weerstandsvermogen aan dat er beleid ontwikkeld zal worden om deze

zorgwekkende situatie op termijn op te lossen, waarbij men forse ingrepen niet schuwt. Bij de saneringsbegroting zal de gemeente ook rekening moeten houden met het feit dat de incidentele weerstandscapaciteit op een gezond niveau komt. Hierbij adviseren wij de beheerders om alle mogelijke incidentele tegenvallers die nu bekend zijn en die de structurele financiële situatie van de gemeente kunnen verstoren mee te nemen in een mogelijke aanvullende bijdrage zodat de gemeente in staat wordt gesteld om een gezonde financiële toekomst op te bouwen.

Jaarrekening 2003

De uitkomsten van de jaarrekening 2003 zijn besproken in het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden. Voor de inhoud hiervan verwijzen wij dan ook naar dit rapport.

Uitvoering Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De uitvoering van dit besluit is neergelegd bij de accountant. De accountant zal bij de jaarlijkse controle bepalen in hoeverre de gemeente voldoet aan de eisen die dit besluit stelt.

Wel hebben wij als provincie een soort checklist opgesteld om na te gaan of de vastgestelde stukken compleet zijn. Dit is meer een "fysieke" check dan een inhoudelijke. Deze checklist hebben wij toegevoegd als bijlage 2.

Onze conclusie over de invulling van deze voorschriften door de gemeente Neder-Betuwe is dat de gemeente goed op weg is. Zeker die onderdelen die nodig zijn om een goed oordeel te kunnen geven over de financiële positie van de gemeente zijn aanwezig.

HOOFDSTUK 5 FINANCIËEL TOEZICHT

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de ontwikkelingen zijn geweest met betrekking tot het financiële toezicht van de provincie Gelderland op de gemeente Neder-Betuwe in het jaar 2004.

Toezicht 2004.

Het jaar 2004 is voor ons begonnen met het schrijven van het provinciaal rapport naar aanleiding van de aanvraag van de gemeente Neder-Betuwe voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds voor het jaar 2004. Het rapport van 30 januari 2004 is op 12 februari 2004 door Gedeputeerde Staten vastgesteld en voldeed daarmee aan de wettelijke termijn van 15 februari 2004.

Gedurende het hele jaar 2004 is er periodiek overleg geweest tussen de gemeente (secretaris, hoofd middelen en de controller), de provincie en de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden. Deze bijeenkomsten zijn vooral gebruikt om een reëel beeld te krijgen van de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe en voor het zogenaamde "going concern". De inspecteur meldt in zijn rapportage dat 2004 een oriënterend jaar is geweest.

Uiteindelijk is eind 2004 het sluitstuk voor de bepaling van een reële begroting afgerond namelijk het beheerplan voor de wegen. Hieruit blijkt in ieder geval wat het jaarlijks benodigde budget voor het onderhoud van de wegen is. Bij de cijfers in dit verslag is al rekening gehouden met de uitkomsten van dit plan. De gemeente heeft nu een goed en duidelijk uitgangspunt om de sanering van de begroting in te vullen. Wel moet de gemeente aan de hand van de uitkomsten van het wegenbeheerplan nog besluiten hoe het geconstateerde achterstallig onderhoud van de wegen wordt ingevuld. Hier zal in het voorjaar van 2005 meer duidelijkheid over komen.

Toezicht 2005.

Ook in 2005 zal er periodiek overleg zijn. Wij stellen voor dit overleg op dezelfde wijze voort te zetten als in 2004. De nadruk voor het jaar 2005 zal met name liggen op de saneringsbegroting 2006-2008 die de gemeente in het voorjaar vast wil stellen. Onze taak zal zijn om na te gaan hoe reëel de voorgestelde maatregelen zijn. Ook zal in 2005 duidelijk worden wat de financiële gevolgen zijn van het achterstallig onderhoud bij de wegen en de in het begin 2005 ingezette reorganisatie. Daarnaast zullen wij erop toezien dat er geen budgetoverschrijdingen plaatsvinden waarover vooraf goedkeuring vereist was, uitzonderingen daargelaten. Ook gaan wij er vanuit dat in 2005 duidelijk wordt of er een verband is tussen de tekorten en de overschrijdingen op sommige clusters (openbare orde en veiligheid en onderwijshuisvesting).

Tijdens het gemeentebezoek van de Commissaris van de Koningin van Gelderland is de artikel 12 status met de raad besproken. Daarnaast heeft in december 2004 een overleg plaatsgevonden tussen de provincie, gemeenteraad en de inspecteur om een toelichting te geven bij het rapport 2004 van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden.

Tot slot is er in januari 2005 een overleg geweest tussen de verantwoordelijke gedeputeerde en het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Neder-Betuwe.

Advies rapport IFLO 2004.

Op 1 december 2004 heeft de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden een rapport uitgebracht naar aanleiding van het verzoek van de gemeente Neder-

Betuwe voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds voor het jaar 2004. In dit rapport wordt het voorstel gedaan om Neder-Betuwe voor het jaar 2004 een aanvullende bijdrage te verstrekken van € 1.451.000. Dit bedrag komt overeen met het te verwachte jaarrekeningstekort voor 2004. Aan deze bijdrage zijn echter wel twee voorwaarden verbonden.

1. het samenstellen van een meerjarensaneringsbegroting 2005-2007 waarin de jaarschijf 2007 zonder aanvullende steun reëel sluitend is;
2. het opleggen van een extra belastingvoorschrift voor het jaar 2006 van 10% boven het genormeerde artikel 12 OZB-tarief.
Het genormeerde tarief bedraagt 120% van het landelijke gemiddelde. Voor de gemeente Neder-Betuwe komt dit met dit voorschrift voor het jaar 2006 dan dus neer op 130% boven het landelijke gemiddelde.
In de toelichting op het rapport van de inspecteur heeft deze aangegeven dat hij dit extra belastingvoorschrift noodzakelijk acht om in 2007 een reëel sluitende begroting te kunnen presenteren. Het is de gemeente Neder-Betuwe nagenoeg niet gelukt om in 2004 met saneringsmaatregelen te komen om het begrotingstekort terug te dringen. Om deze reden acht hij deze extra maatregel daarom noodzakelijk.

Met het toekennen van de aanvullende bijdrage van € 1.451.000 wordt invulling gegeven aan onze advisering behorende bij ons rapport van 2004. Voor wat betreft de aanvullende voorwaarden merken wij het volgende op:

De gemeente heeft het voornemen om in het voorjaar van 2005 met een pakket maatregelen te komen om de begroting te saneren. Of uit dit pakket zal blijken of het reëel is of de begroting in 2007 structureel sluitend is zal uiteraard afhangen van de uitkomsten van deze maatregelen. Bij eerdere artikel 12 gemeenten werd wel als leidraad aangehouden dat voor een periode van 3 jaar aanvullende steun werd verstrekt en dat daarna de gemeente weer op eigen benen verder moest. Deze termijn van 3 jaar wordt vooralsnog ook in het geval van Neder-Betuwe aangehouden.

Voor wat betreft het voorschrift voor een extra belastingmaatregelen hebben wij de beheerders geadviseerd om dit mede te laten af hangen van het vorige voorschrift, namelijk de saneringsmaatregelen. Als blijkt dat de gemeente voldoende in staat is om met deze maatregelen de begroting in 2007 structureel sluitend te krijgen dan lijkt het ons niet noodzakelijk om bij voorbaat een extra maatregel van 10% op te leggen. Wij hebben geadviseerd om dit afhankelijk van de uitkomst van het saneringstraject te bepalen. Als bij de uitkomst van deze maatregelen blijkt dat een structureel sluitende begroting in 2007 niet haalbaar blijkt dan kan alsnog dit extra voorschrift in werking treden.

Daarnaast hebben wij de beheerders van het Gemeentefonds aandacht gevraagd voor de lasten die de gemeente moet dragen op het cluster Openbare orde en veiligheid en het cluster Onderwijs. Voor wat betreft het cluster openbare orde en veiligheid hebben wij moeten constateren dat de gemeente hier een aanzienlijk hoger bedrag uitgeeft dan hiervoor middels de verdeling van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds beschikbaar voor is (de zogenaamde vergelijking met zichzelf). Op basis van de begrotingsscan 2003 is hier een overschrijding van ruim € 1.200.000 geconstateerd. Ook in de vergelijking met vergelijkbare gemeenten qua

inwonersaantal en sociale structuur scoort de gemeente aanzienlijk hoger. De reden van deze overschrijding is terug te vinden in een aantal factoren namelijk, veel kernen, een uitgestrekte gemeente, een autoweg (A15), drie waterwegen en de Betuwelijn loopt dwars door de gemeente. Overigens constateren wij ook bij de overige gemeenten in Gelderland nagenoeg alleen maar overschrijdingen op dit cluster (hoe kleiner de gemeente hoe zwaarder de last per inwoner). Zie hiervoor bijlage 3.

Het tweede punt betreft de lasten die de gemeente moet dragen in verband met de onderwijshuisvesting. Wij hebben in ons provinciaal rapport van 30 januari 2004 geconstateerd dat de gemeente een opvallend hoog aantal jongeren heeft die gebruik moet maken van het basisonderwijs (en uiteindelijk ook van het voortgezet onderwijs). Concreet komt onze bevinding er op neer dat de gemeente, op basis van gegevens over het jaar 2003, gemiddeld 5,4% meer jongeren heeft in de leeftijd van 0 tot en met 14 jaar ten opzichte van het gemiddelde van de overige Gelderse gemeenten. In absolute zin komt dit neer op 1.200 meer jongeren in deze leeftijdsgroep. Uiteraard staat hier een vergoeding tegenover in de maatstaf jongeren van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, echter hebben wij sterk de indruk dat dit niet voldoende is voor dekking van de onderwijsinvesteringen. Ook heeft de gemeente een school voor voortgezet onderwijs, het Van Lodenstijn College, die een zware last legt op deze gemeente. Het betreft een school waar circa 1.000 leerlingen op zitten. Ongeveer de helft van deze leerlingen komt van buiten de gemeente. Dit betekent extra lasten voor de gemeente, maar minder inkomsten via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds omdat het geen inwoners van de gemeente Neder-Betuwe zijn.

Wij zijn er ons van bewust dat de algemene uitkering uit het Gemeentefonds naar de herziening in 1997 meer kostengeöriënteerd is en daarom niet meer gesproken mag worden over structureel verstorende factoren. Toch hebben wij de indruk dat de gemeente Neder-Betuwe op deze twee onderdelen bovenmatig nadeel heeft, waardoor de rest van de begroting sterk onder druk komt te staan. Wij zien dan ook de noodzaak de beheerders te vragen om in het rapport van de inspecteur voor een aanvullende uitkering over het jaar 2005 hier extra aandacht aan te besteden en dit tevens te doen in het Periodiek Onderhoudsrapport Gemeentefonds(POR) 2005.

HOOFDSTUK 6 CONCLUSIES EN ADVIES.

Conclusie.

Op basis van deze rapportages kunnen de volgende conclusies getrokken worden.

De gemeente Neder-Betuwe heeft de aanvraag voor een aanvullende bijdrage in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (Fvw) conform de wettelijke termijn ingediend.

Op basis van de toelatingseisen voor een aanvullende bijdrage conform de Fvw voldoet de gemeente Neder-Betuwe aan de eisen om toegelaten te worden.

Uit de financiële positie van de gemeente blijkt dat er een structureel tekort is. Het weerstandsvermogen is gezien de artikel 12 situatie slecht. In 2005 zal er meer duidelijkheid moeten komen over de te lopen risico's die in de paragraaf weerstandsvermogen staan vermeld. Wij achten dit noodzakelijk om te voorkomen dat er de komende jaren (opnieuw) onverwachte tegenvallers aan de orde zullen zijn.

De uitgangspunten waarmee de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 zijn opgesteld voldoen aan de uitgangspunten zoals deze staan vermeld in de junicirculaire met betrekking tot de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

De gemeente heeft in de programmabegroting 2005 op een goede wijze uitvoering gegeven aan de invulling van de voorschriften (BBV). Op onderdelen behoeft dit nadere uitwerking. De gemeente zal dit in de begroting 2006 verder oppakken.

In 2004 is door intensief overleg tussen gemeente, provincie en Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden een goed beeld ontstaan over de financiële situatie in de gemeente Neder-Betuwe. Alleen voor het onderdelen beheerplan wegen en de ingezette reorganisatie zal in 2005 nader bepaald moeten worden dit weggewerkt kan worden.

Uit de begrotingsscan 2003 blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe veel meer uit geeft op het beleidsveld openbare orde en veiligheid en het beleidsveld onderwijshuisvesting dan hiervoor vergoed wordt middels de algemene uitkering.

Advies.

Wij adviseren om aan de gemeente Neder-Betuwe, onder voorbehoud van de uitkomst van de saneringsmaatregelen, de reorganisatie en de uitkomst van de oplossing voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij de wegen, voor het jaar 2005 een zodanig aanvullende steun uit het Gemeentefonds te verlenen, dat de gemeente een reële kans geboden wordt op een gezonde financiële situatie.

De gemeente moet middels saneringsmaatregelen of eventuele belastingmaatregelen vanaf 2007 een structureel sluitende begroting presenteren zonder aanvullende bijdrage. Waarbij wij willen adviseren dat de inspecteur in het rapport van 2005 dit jaartal opnieuw op haalbaarheid toetst. Bij de saneringsbegroting zal de gemeente ook rekening moeten houden met het feit dat de incidentele weerstandscapaciteit op een gezond niveau komt. Hierbij adviseren wij de beheerders om alle mogelijke incidentele tegenvallers die nu bekend zijn en die de structurele financiële situatie van de gemeente kunnen verstoren mee te nemen in een mogelijke aanvullende bijdrage zodat de gemeente in staat wordt gesteld om een gezonde financiële toekomst op te bouwen.

Daarnaast adviseren wij om in het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden over het jaar 2005 een onderzoek op te nemen over de oorzaken van de hoge lastendruk, ten opzichte van de vergoeding middels de algemene uitkering, op de clusters openbare orde en veiligheid en het cluster onderwijshuisvesting.

Tot slot adviseren wij om in overleg met de gemeente in 2005 een financiële vertaling te maken van de mogelijke risico's zoals genoemd in de paragraaf weerstandsvermogen, om zoveel mogelijk te voorkomen dat er de komende jaren onverwachte tegenvallers ontstaan.

BIJLAGEN.

- Bijlage 1:** Notitie d.d. 18 januari 2005 over het advies van de provincie Gelderland n.a.v. rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden over de aanvraag voor een aanvullende bijdrage van de Gemeente Neder-Betuwe over het jaar 2004.
- Bijlage 2:** Checklist BBV
- Bijlage 3:** Overzicht cluster openbare orde en veiligheid 2004.
- Bijlage 4:** Berekening OZB-tarieven 2005.
- Bijlage 5:** Overzicht van de reserves en voorzieningen 2005-2008.

BIJLAGE 1**dienst Ruimte, Economie en Welzijn**

Aan : Gedeputeerde Staten, Gedeputeerde Wijsman
Afschrift aan : A. Elemans
Van : dhr. R. Haverkamp
Datum : 18 januari 2005
Betreft : Advies rapportage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake aanvullende uitkering uit het Gemeentefonds voor het jaar 2004 t.b.v. de Gemeente Neder-Betuwe.
Bijlage(n) : Artikel 12-rapport Neder-Betuwe 2004.
Doc.nr. : bijlage1rapport2005.doc

Toelichting.

Bij brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 oktober 2002 met kenmerk FO2002/88487 heeft deze kenbaar gemaakt dat Provincie en Gemeente advies uitbrengen aan de beheerders van het Gemeentefonds en aan de Raad voor de financiële verhoudingen omtrent een door de Inspectie Financiën Lagere Overheden uitgebracht rapport inzake een verzoek van een gemeente voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds (artikel 12 Financiële verhoudingswet).

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzoekt mede namens de minister van Financiën Gedeputeerde Staten van Gelderland om advies aan hen uit te brengen omtrent het door de Inspectie Financiën Lagere Overheden opgesteld rapport inzake het verzoek van de gemeente Neder-Betuwe om een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ex artikel 12 van de Financiële verhoudingswet betreffende het jaar 2004.

Het artikel 12-rapport 2004 is het eerste artikel 12-rapport voor de gemeente Neder-Betuwe naar aanleiding van een door de gemeenteraad op 13 november 2003 genomen besluit om een aanvullende bijdrage in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet aan te vragen. Naar aanleiding van deze aanvraag heeft Gedeputeerde Staten in februari 2004 een provinciaal verslag gemaakt en aangeboden aan de beheerders van het Gemeentefonds. Hierin staan de bevindingen van de provincie over de ontstane financiële situatie en een verantwoording van het gevoerde toezicht. Het advies van Gedeputeerde Staten aan de beheerders luidt als volgt: *Wij adviseren de gemeente Neder-Betuwe voor het jaar 2004 en de jaren daarna zodanige steun uit het gemeentefonds te verlenen, dat de gemeente een reële kans geboden wordt op een gezonde financiële situatie. De gemeente moet middels een bijdrage uit het gemeentefonds in staat worden gesteld om te komen tot een sluitende begroting. Een nog op te stellen saneringsbegroting zal daarvoor als basis moeten dienen.*

Conclusie afdeling Gemeentefinanciën op het rapport.

In het rapport wat nu voorligt van de inspecteur wordt invulling gegeven aan ons advies. De inspecteur geeft in zijn rapport duidelijk aan dat het hier gaat om een oriënterend jaar. Reden hiervan is dat er nog een aantal belangrijke onderdelen van de begroting onder de loep zijn genomen om na te gaan of de bedragen die in de begroting zijn opgenomen reëel zijn. Belangrijkste voorbeeld hiervan zijn de actualisaties van beheerplannen van diverse kapitaalgoederen (wegen, riolering gebouwen enz).

Het primitieve begrotingstekort van 2004 bedroeg € 1.454.193. Op basis van een berekening van het relevant begrotingstekort (verwachte uitkomst jaarrekeningssaldo 2004) heeft de inspecteur besloten om voor het jaar 2004 een aanvullende bijdrage te verstrekken van € 1.451.000. Er worden hier echter wel twee voorwaarden aan verbonden te weten:

1. het samenstellen van een meerjarensaneringsbegroting 2005-2007 waarin de jaarschijf 2007 zonder aanvullende steun reëel sluitend is;

2. het opleggen van een extra belastingvoorschrift voor het jaar 2006 van 10% boven het genormeerde artikel 12 OZB-tarief.
Het genormeerde tarief bedraagt 120% van het landelijke gemiddelde. Voor de gemeente Neder-Betuwe komt dit met dit voorschrift voor het jaar 2006 dan dus neer op 130% boven het landelijke gemiddelde.
In de toelichting op het rapport van de inspecteur heeft deze aangegeven dat hij dit extra belastingvoorschrift noodzakelijk acht om in 2007 een reëel sluitende begroting te kunnen presenteren. Het is de gemeente Neder-Betuwe nagenoeg niet gelukt om in 2004 met saneringsmaatregelen te komen om het begrotingstekort terug te dringen. Om deze reden acht hij deze extra maatregel daarom noodzakelijk.

Zoals al eerder aangegeven wordt met het aanvullende bedrag van € 1.451.000 invulling gegeven aan onze advisering. Voor wat betreft de aanvullende voorwaarden merken wij het volgende op:

De gemeente heeft het voornemen om in het voorjaar van 2005 met een pakket maatregelen te komen om de begroting te saneren. Of uit dit pakket zal blijken of het reëel is of de begroting in 2007 structureel sluitend is zal uiteraard afhangen van de uitkomsten van deze maatregelen. Bij eerdere artikel 12 gemeenten werd wel als leidraad aangehouden dat voor een periode van 3 jaar aanvullende steun werd verstrekt en dat daarna de gemeente weer op eigen been verder moest. Deze termijn van 3 jaar wordt ook in het geval van Neder-Betuwe aangehouden. Alhoewel de inspecteur de termijn van 3 jaar niet verder onderbouwt willen wij u adviseren vooralsnog wel akkoord te gaan met dit jaartal. Wel willen wij de beheerders adviseren om bij het opstellen van het rapport 2005, door de inspecteur, dit jaartal opnieuw in ogenschouw te nemen en na te gaan of dit, ook na de uitkomsten van de saneringsmaatregelen en andere onderzoeken naar oorzaken, een reële voorwaarde is.

Voor wat betreft het voorschrift voor een extra belastingmaatregel zouden wij de beheerders willen adviseren om dit mede te laten af hangen van het vorige voorschrift, namelijk de saneringsmaatregelen. Als blijkt dat de gemeente voldoende in staat is om met deze maatregelen de begroting in 2007 structureel sluitend te krijgen dan lijkt het ons niet noodzakelijk om bij voorbaat een extra maatregel van 10% op te leggen. Wij zouden dan liever willen adviseren om dit afhankelijk van de uitkomst van het saneringstraject te bepalen. Als bij de uitkomst van deze maatregelen blijkt dat een structureel sluitende begroting in 2007 niet haalbaar blijkt dan kan alsnog dit extra voorschrift in werking treden.

Reactie gemeente.

Op 11 januari 2005 heeft het college van B&W van de gemeente Neder-Betuwe een standpunt ingenomen over het rapport. De onderstaande opmerkingen zullen door de gemeente aan de beheerders van het Gemeentefonds kenbaar gemaakt worden. Per onderwerp zullen wij als afdeling gemeentefinanciën onze reactie hierop geven.

Geachte heer Remkes,

Als reactie op het aan ons toegezonden afschrift van het door de Inspectie Financien Lokale en provinciale Overheden uitgebrachte rapport van 1 december 2004 naar aanleiding van ons verzoek om een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds voor 2004, delen wij u het volgende mede.

Wij stemmen in met het voorstel om onze gemeente voor het begrotingsjaar 2004 een aanvullende uitkering toe te kennen ten bedrage van € 1.451.000.

In de rapportage is aangegeven, dat het jaar 2004 door de IFLO wordt beschouwd als een oriënterend jaar, o.a. vanwege het feit, dat nog niet alle zaken zijn uitgezocht dan wel bekend zijn. Van de gemeente wordt verlangd antwoord te geven op de zaken, die thans nog onduidelijk zijn en die van invloed zullen zijn op het (meerjarige) begrotingsresultaat. In dat verband willen wij reeds nu uw aandacht vragen voor de volgende onderwerpen.

a. achterstallig wegonderhoud

De resultaten van het rapport van ingenieursbureau Arcadis betreffende het wegonderhoud zijn nog niet in de rapportage opgenomen. Inmiddels is bekend, dat het jaarbudget voor groot onderhoud van wegen met ruim € 72.000 structureel moet worden verhoogd en dat het achterstallig wegonderhoud een bedrag van ruim € 8,1 miljoen belooft. Zonder een bijdrage van het rijk zal hieraan niets kunnen worden gedaan, temeer daar de IFLO de voorziening, die door de gemeente hiervoor was getroffen ad. € 2,7 miljoen, heeft ingezet om kapitaallasten voor in het verleden geactiveerde kosten van wegen, te verminderen.

Reactie Gemeentefinanciën: De feiten die hier weergegeven worden zijn juist. De cijfers zijn echter gebaseerd op normbedragen en een inspectie van achter het bureau. De gemeente heeft nu opdracht gegeven om te onderzoeken, via boringen e.d., wat de werkelijke noodzaak is om het achterstallig onderhoud weg te werken. Via regionale prijzen zal dan bepaald worden welk bedrag de gemeente noodzakelijk acht voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Gezien de huidige financiële positie van de gemeente zullen wij adviseren aan de beheerders van het gemeentefonds hier aanvullende middelen voor beschikbaar te stellen. De verhoging van de exploitatielast, ruim € 72.000, zal de gemeente mee moeten nemen in het opstellen van de saneringsbegroting.

b. onderwijsuitgaven

Zoals blijkt uit het Meerjaren Activiteiten Plan (MAP) 2005-2008 dienen in de komende jaren forse onontkoombare onderwijsuitgaven te worden gedaan. Dit terwijl volgens de begrotingsscan op het cluster onderwijs al een forse afwijking wordt geconstateerd. De daaruit voortvloeiende structurele lasten zullen wij primair betrekken bij het op te stellen saneringsplan. Het opstellen van een dergelijk plan is echter al geen geringe opgave. Wij zijn dan ook van oordeel, dat de beheerders van het gemeentefonds nadrukkelijk oog moeten hebben voor deze uitgaven en zonedig daarin moeten bijdragen.

Reactie Gemeentefinanciën: in het door Gedeputeerde Staten vastgestelde provinciaal rapport van februari 2004 wordt door ons aangegeven dat een belangrijke oorzaak van de ontstane tekorten in de gemeente Neder-Betuwe veroorzaakt worden door investeringen in onderwijshuisvesting. Oorzaken hiervan zijn dat de gemeente na de decentralisatie van de onderwijshuisvesting per 1-1-1997 de hiervoor beschikbare middelen in het gemeentefonds niet heeft "gespaard" maar ingezet heeft als algemeen dekkingsmiddel. Hoewel de uitkering uit het gemeentefonds een algemeen dekkingsmiddel is, is hier toch enig risico door de gemeente "onderschat" voor toekomstige investeringen in de onderwijshuisvesting. De gemeente heeft een veel hoger aantal jongeren dan andere gemeenten, waardoor er ook veel meer onderwijshuisvesting nodig is. Alhoewel dit voor een deel verwerkt wordt in de maatstaven voor de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds werkt dit in verhouding toch nadelig door. En als laatste belangrijke oorzaak kan hier genoemd worden de bouw van Het van Lodenstein College. Dit betreft voortgezet onderwijs. Deze school gevestigd in het dorp Kesteren is toe aan nieuwbouw waarvoor een reserve beschikbaar is van ruim € 6 miljoen.

c. evaluatie organisatie

Bijna drie jaar na de herindeling heeft een evaluatieonderzoek plaatsgehad betreffende de ambtelijke organisatie. Het resultaat daarvan heeft geleid tot het besluit om te gaan reorganiseren.

Dit besluit zal naar verwachting een aanzienlijke kostenpost tot gevolg hebben, die grotendeels incidenteel zal zijn. Hiervoor zijn geen dekkingsmiddelen voorhanden.

Reactie Gemeentefinanciën: De financiële gevolgen zijn nog niet bekend. Wel heeft de inspecteur in een toelichting, in december 2004, aan de raad van Neder-Betuwe al aangegeven dat de gevolgen van de reorganisatie meegenomen moeten worden in de saneringsmaatregelen.

d. regionaal archief

De bouw en inrichting van een regionaal archief zal in de komende jaren een forse bijdrage vragen van de deelnemende gemeenten. De omvang van deze bijdrage is nog niet bekend. Het betreft hier een wettelijke taak waaraan de gemeente moet voldoen. Ook de provinciaal archief inspecteur heeft de gemeente hier al diverse keren op aangesproken.

e. brandweer

Ook de cluster Openbare orde en veiligheid wijkt blijkens de begrotingsscans fors af van het gemiddelde. Daarbij komt, dat enige maanden geleden in het kader van de Arboretgeving een risico-inventarisatie plaatsgehad heeft bij de brandweer. De daaruit noodzakelijke voortvloeiende maatregelen vergen incidenteel en structureel extra uitgaven. Daarnaast bestaan er achterstanden op het gebied van preparatie (aanvalsplannen). Overigens verwijzen wij u naar het onderzoek, dat de Inspectie Openbare orde en Veiligheid recent heeft verricht naar de brandweerkosten.

Reactie Gemeentefinanciën: Afgewacht moet worden met welke dekkingsmogelijkheden de gemeente deze extra lasten denkt af te dekken.

f. belastingvoorschrift

In de rapportage wordt voorgesteld om de gemeente voor het jaar 2006 een belastingvoorschrift op te leggen van 10% extra opslag boven het genormeerde artikel 12 OZB-tarief. De OZB-tarieven in onze gemeente zijn al hoog en zullen in 2006 alleen al als gevolg van aanpassing aan de artikel 12-norm aanzienlijk stijgen. Een extra opslag doet de toch al hoge belastingdruk nog verder toenemen. Sinds de herindeling per 1 januari 2002 zijn de OZB-tarieven al met in totaal ca. 70% gestegen. We pleiten ervoor om een dergelijke maatregel niet op te leggen voordat de resultaten van een saneringsplan bekend zijn.

Reactie Gemeentefinanciën: Eerder in deze notitie hebben wij hierover al onze zienswijze aangegeven. Wij stellen voor de beheerders van het gemeentefonds hier afwijkend op het voorstel van de inspecteur te adviseren.

Voor wat betreft de problematiek over de onderwijshuisvesting en de overschrijding op het cluster Openbare Orde en Veiligheid (brandweer) zullen wij apart aandacht besteden in ons advies aan de beheerders.

Advies Gemeentefinanciën.

- Instemmen met de aanvullende uitkering 2004 van € 1.451.000;
- opmerking maken over het noodzakelijke bedrag voor het achterstallig onderhoud op de wegen;
- opmerking maken over de problematiek met betrekking tot de onderwijshuisvesting en openbare orde en veiligheid;
- afwijkend advies geven aan de beheerders van het Gemeentefonds over de extra belastingvoorschrift 2006;
- de beheerders van het Gemeentefonds berichten conform inliggend conceptbrief;
- de raad van de gemeente Neder-Betuwe en de Raad voor de Financiële verhoudingen een afschrift sturen van deze brief.

Bijlage 2.

Gemeente Neder-Betuwe					
Checklist begroting 2005 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen					
(indien fysiek aanwezig " j " omcirkelen)					
art	omschrijving	onderwerp	sub-onderwerp	j / n	eventuele actie
8	programmabegroting			j	
		programmaplannen 3 w's		j	
	overzicht dekkingsmiddelen			j	
		lokale heffingen (waarvan besteding niet gebonden)		j	
		algemene uitkering		j	
		dividend		j	
		saldo financieringsfunctie		j	
		saldo BTW-compensatiefonds		j	
		overige algemene dekkingsmiddelen		j	
10	paragraaf	lokale heffingen		j	
			geraamde inkomsten	n	Niet van OZB. Wel elders in begroting opgenomen.
			beleid	j	
			overzicht div. heffingen	j	
			lastendruk	j	
			kwijtscheldingsbeleid	j	
11	paragraaf	weerstandsvermogen		j	
			weerstandscapaciteit	j	
			risico's	j	
			beleid	j	
12	paragraaf	onderhoud kapitaalgoederen		j	
			wegen	j	
			riolering	j	
			water	j	
			groen	j	
			gebouwen	j	
			beleidskader plannen	j	
			financiële vertaling	j	
13	paragraaf	financiering		j	
			cfm. Wet fido (zie handreiking)	j	
14	paragraaf	bedrijfsvoering		j	
			beleidsvoornemens	j	N
15	paragraaf	verbonden partijen		j	N
			visie op partijen in relatie tot programma's	j	N
			beleidsvoornemens	n	niet specifiek aangeduid

Gemeente Neder-Betuwe

Checklist begroting 2005 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen

(indien fysiek aanwezig * j * omcirkelen)

art	omschrijving	onderwerp	sub-onderwerp	j / n	eventuele actie
16	paragraaf	grondbeleid		j	
			visie in relatie tot doelstellingen programma's	j	
			uitvoering grondbeleid	j	
			actuele prognose resultaten	n	niet opgenomen.
			onderbouwing geraamde winstnemingen	n	niet opgenomen, maar ook niet van toepassing.
			reserves grondexploitatie in relatie tot risico's	j	
17	Overzicht baten/lasten			j	
		per programma de raming van de baten/lasten en het saldo		j	
		overzicht van geraamde algemene dekkingsmiddelen		n	Niet specifiek opgenomen.
		bedrag voor onvoorzien		n	wel elders in de begroting.
		resultaat voor bestemming		j	
		toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen		j	
		geraamde resultaat na bestemming		j	
19	Toelichting overzicht baten/lasten				
		overzicht van geraamde incidentele baten en lasten		n	niet opgenomen. Wellicht ook niet van toepassing.
20	Uiteenzetting van de financiële positie			j	
		gevolgen financiële positie van bestaand en nieuw beleid		j	
		arbeidskosten		n	niet opgenomen.
		investeringen gesplitst in economisch en maatschappelijk nut in openbare ruimte		n	niet opgenomen.
		de financiering		n	niet opgenomen.
		verloop van reserves en voorzieningen		j	
21	toelichting uiteenzetting van de financiële positie			j	
		grondslag ramingen		j	
		ontwikkelingen t.o.v. vorig begrotingsjaar		j	
22	Meerjarenraming			j	

Gemeente Neder-Betuwe					
Checklist begroting 2005 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen					
(indien fysiek aanwezig " j " omcirkelen)					
art	omschrijving	onderwerp	sub-onderwerp	j / n	eventuele actie
		gevolgen 3 jaren		j	
		gevolgen financiële positie van bestaand en nieuw beleid		j	
		arbeidskosten		n	niet opgenomen.
		investeringen gesplitst in economisch en maatschappelijk nut		n	
		de financiering		n	
		verloop van reserves en voorzieningen		j	
23	Toelichting MJB			j	
		grondslag ramingen		j	
		ontwikkelingen t.o.v. vorige MJB		j	
66	productramingen			j	
		uitwerking programma's in producten		j	
		per product de lasten/baten en het saldo		j	
		verdelingsprincipe		j	
		totalen sluiten aan met programma's		j	
67	toelichting productramingen			j	
68		overzicht kapitaallasten		j	
			afschrijvingen	j	
			rente	j	

OPMERKINGEN:

In hoofdlijnen voldoet de programmabegroting van de Gemeente Neder-Betuwe aan de eisen van BBV. De essentiële onderdelen die nodig zijn voor het toezicht zijn opgenomen. Op onderdelen moeten de nieuwe voorschriften nog nader uitgewerkt worden.

2 2 0 2 2 0 0 5

BIJLAGE 3:Overzicht cluster openbare orde en veiligheid 2004

	Inkomsten in Algemene uitkering	Uitgaven volgens begroting	Uitgaven in % van de inkomsten	Inkomsten in Algemene uitkering	Uitgaven volgens begroting	Uitgaven in % van de inkomsten	Uitgaven in % van de inkomsten
Aalten	583.473	632.863	108%	Maasdriel	556.572	1.482.163	266%
Angerlo	138.585	138.702	100%	Millingen aan de Rijn	134.382	327.213	243%
Apeldoorn	6.386.168	9.231.381	145%	Neder-Betuwe	464.567	1.592.774	343%
Arnhem	7.072.275	9.695.434	137%	Neede	323.905	370.625	114%
Bergh	528.516	685.810	130%	Neerijnen	293.487	622.888	212%
Beuningen	632.418	780.162	123%	Nijkerk	1.017.556	1.805.053	177%
Borculo	333.237	380.968	114%	Nunspeet	760.160	1.183.604	156%
Brummen	577.935	1.039.150	180%	Oldebroek	605.703	778.970	129%
Buren	630.794	1.398.403	222%	Overbetuwe	952.551	1.847.881	194%
Culemborg	815.797	985.449	121%	Putten	652.041	892.250	137%
Didam	439.713	512.928	117%	Renkum	893.819	1.960.208	219%
Dinxperlo	246.789	281.155	114%	Rheden	1.430.590	1.633.255	114%
Doesburg	355.851	622.936	175%	Rijnwaarden	259.113	417.007	161%
Druten	436.169	559.790	128%	Rozendaal	57.592	82.322	143%
Duiven	713.494	696.957	98%	Ruurlo	236.977	279.169	118%
Ede	3.789.525	4.792.084	126%	Scherpenzeel	204.270	429.299	210%
Eibergen	508.293	615.156	121%	Steenderen	149.438	183.624	123%
Epe	952.786	1.442.888	151%	Tiel	1.325.926	2.898.897	219%
Ermelo	957.757	1.006.835	105%	Ubbergen	260.124	558.709	215%
Geldermalsen	620.533	1.245.844	201%	Voorst	673.421	1.025.105	152%
Gendringen	590.821	641.269	109%	Vorden	236.626	317.703	134%
Gorssel	397.044	486.863	123%	Wageningen	1.403.024	1.148.454	82%
Groenlo	309.708	394.788	127%	Warnsveld	275.210	303.355	110%
Groesbeek	511.902	724.336	141%	Wehl	162.321	319.215	197%
Harderwijk	1.347.984	1.298.899	96%	West Maas en Waal	469.681	972.085	207%
Hatterij	320.347	367.590	115%	Westervoort	387.668	403.693	104%
Heerde	475.977	762.157	160%	Wijchen	1.199.889	1.620.209	135%
Hengelo Gld	225.281	331.308	147%	Winterswijk	1.028.790	1.337.256	130%
Heumen	389.201	842.565	216%	Wisch	554.854	636.218	115%
Hummelo en Keppel	140.478	126.704	90%	Zaltbommel	710.737	1.800.690	253%
Lingewaal	290.908	467.452	161%	Zelhem	310.885	385.174	124%
Lingewaard	1.019.445	2.276.204	223%	Zevenaar	876.145	832.266	95%
Lochem	653.267	850.726	130%	Zutphen	1.564.681	2.167.568	139%
				Totaal Gelderland	53.825.178	78.930.656	147%

50022022

Bijlage 4.

Berekening opbrengst OZB begroting 2005**Op basis van nieuwe waarde, oude heffingsgrondslag en nieuw tarief**

	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
WOZ waarde:							
taxatiewaarde WOZ-beschikking woningen	1.101.783.060	1.108.587.060	1.118.670.000	1.712.231.127	1.718.231.127	1.721.231.127	1.727.231.127
taxatiewaarde WOZ-beschikking niet-woningen	291.567.276	291.567.276	330.583.000	429.190.800	429.190.800	429.190.800	429.190.800
Totale WOZ waarde	1.393.350.336	1.400.154.336	1.449.253.000	2.141.421.927	2.147.421.927	2.150.421.927	2.156.421.927
Eenheden:							
heffingsgrondslag	2.268						
	485.795	488.705	493.241	764.952	757.597	758.920	761.566
eenheden niet-woningen	128.557	128.557	145.760	189.238	189.238	189.238	189.238
	614.352	617.352	639.000	944.190	946.835	948.158	950.803
Tarieven woningen:							
zakelijk gerechtigden woningen	2,32	2,91	3,02	2,60	2,61	2,83	2,65
feitelijke gebruikers woningen	1,86	2,33	2,42	2,08	2,09	2,11	2,13
	4,18	5,24	5,43	4,67	4,71	4,74	4,78
Tarieven niet-woningen:							
zakelijk gerechtigden niet-woningen	3,39	4,01	4,16	3,58	3,60	3,63	3,66
feitelijke gebruikers niet-woningen	2,72	3,21	3,33	2,86	2,88	2,91	2,93
	6,11	7,22	7,49	6,44	6,49	6,54	6,58
Gemiddeld tarief OZB:	4,58	5,65	5,90	5,03	5,06	5,10	5,14
Tariefstijging per jaar:	0,00%	0,00%	0,00%	-14,00%	0,75%	0,75%	0,75%
Verhouding eigenaar gebruiker (125 :100) woningen	1,2473	1,2489	1,2489	1,2489	1,2489	1,2489	1,2489
Verhouding eigenaar gebruiker (125 :100) niet-woningen	1,2463	1,2492	1,2492	1,2492	1,2492	1,2492	1,2492
Tariefdifferentiatie woningen-niet-woningen	1,46	1,38	1,38	1,38	1,38	1,38	1,38
Totale heffing OZB:							
zakelijk gerechtigden woningen	1.127.044	1.422.393	1.526.438	1.959.249	1.980.860	1.989.201	2.021.216
feitelijke gebruikers woningen	903.579	1.138.892	1.195.773	1.568.745	1.586.049	1.600.735	1.618.362
zakelijk gerechtigden niet-woningen	435.808	515.514	626.498	676.751	681.827	686.940	692.092
feitelijke gebruikers niet-woningen	349.875	412.668	492.701	541.738	545.801	549.895	554.019
Totale heffing OZB	2.816.106	3.489.467	3.841.409	4.746.483	4.794.538	4.836.771	4.885.690
OZB opbrengst bij norm artikel 12							
nieuw			nieuw	-905.074	-953.128	-995.362	-1.044.281
oud			oud	-870.294	-923.084	-967.609	-1.021.392
				-34.780	-30.048	-27.753	-22.889

	Oude Waarde 2005	Nieuwe Waarde 2005				
Waarde woningen neemt gemiddeld toe met 50 %	1.139.209.000	1.603	1.712.231.127	1.714.125.850	-1.894.723	-3.901
Waarde niet-woningen neemt gemiddeld toe met 20 %	357.659.000	1.200	429.190.800	396.142.367	33.048.433	93.841
	573022127	0,503	4,87	1.179.900,06	0,307152915	
	71531800	0,200	6,44	203.114,99		
	1.712.231.127					
	429.190.800			24%		

22022005

	waarde woningen	waarde niet-woningen	waarde totaal
oud	1.139.209.000	357.659.000	1.496.868.000
nieuw	1.712.231.127	429.190.800	2.141.421.927
	-573.022.127	-71.531.800	-644.553.927

1,503
1,2

waardestijging

-50,30%   -20,00%   -43,06%

	tarief woningen	tarief niet-woningen	tarief totaal
oud	5,43	7,49	12,92
nieuw	4,67	6,44	11,11
	0,76	1,05	1,81

tariefstijging

0,140   0,140   0,140

-36,30%   -6,00%   -29,06%

2707928,697	1171409,889	8460656,765
3500214,475	1208895,005	10409293,86
-792.286	-37.485	-1.948.637
-0,29258	-0,032	-0,2303

22022005

Staat van reserves en voorzieningen Meerjarenbegroting 2005-2008

Naam reserve/voorziening																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
	Saldo beg. begroting- jaar (1-1-2004)		Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo beg. dienstjaar (1-1-2005)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo beg. dienstjaar (1-1-2006)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo beg. dienstjaar (1-1-2007)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo beg. dienstjaar (1-1-2008)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo beg. dienstjaar (1-1-2009)		
A.	Algemene reserves		0,05				0,05				0,05				0,05				0,05					
09000001	Algemene reserve	677.442	0		375.442	302.000	0			302.000	0			302.000	0			302.000	0			302.000		
	 totaal onderdeel a.	677.442	0	0	375.442	302.000	0	0	0	302.000	0	0	0	302.000	0	0	0	302.000	0	0	0	302.000		
B.	Bestemmingsreserves																							
09000002	Algemene reserve grondexploitatie	528.200	26.410	12.905	319.395	248.120	12.406			260.526	13.026			273.552	13.678			287.230	14.361			301.591		
09000003	Reserve bovenwaaie voorzieningen	0	0	0	0	0	0			0	0			0	0			0	0			0		
09000011	Arkoopsommen onderhoud graven	491.306	24.565	35.000	24.565	526.306	26.315	35.000	26.315	561.307	28.065	35.000	28.065	596.307	29.815	35.000	29.815	631.307	31.565	35.000	31.565	666.306		
09000013	Reserve herplanten Betuweroute	101.867	5.083		106.750	0	0			0	0			0	0			0	0			0		
09000015	Reserve Wet Voorz. Gehandicapten	150.000	7.500		157.500	0	0			0	0			0	0			0	0			0		
09000016	Reserve debiteuren ABW	114.621	5.731		120.352	6.018				126.370	6.318			132.688	6.634			139.323	6.966			146.289		
09000017	Reserve verbouw gemeentehuis Opheusden	627.153	31.358		139.172	519.339	25.967			132.374	412.932	20.647		114.350	319.198	15.960		104.977	230.181	11.509		99.198	142.492	
09000019	Reserve nieuwbouw brandweergarage Kest	96.973	4.849		8.312	93.510	4.675			8.138	90.047	4.502		7.065	86.584	4.329		7.792	83.122	4.156		7.619	79.659	
09000022	Reserve woonwagenerf Kesteren	5.000	400		8.400	0	0			0	0			0	0			0	0			0		
09000024	Dividendreserve	28.082	1.404		29.486	0	0			0	0			0	0			0	0			0		
09000025	Reserve Van Lodenstein College	6.961.625	348.081	261.800	186.130	7.385.376	359.269			185.761	7.568.664	378.443		89.320	7.657.997	392.899		194.001	8.056.886	402.844		400.052	8.059.678	
09000026	Reserve ouderenzorg	29.939	1.497		31.436	0	0			0	0			0	0			0	0			0		
09000027	Reserve herv. basisschool De Wegwijzer	0	0		0	0	0	264.000		264.000	13.200			13.200	264.000	13.200		13.200	264.000	13.200			13.200	
09000029	Reserve rondweg Dodewaard	76.039	3.602		55.667	24.174	1.209			25.383	1.269			26.652	1.333			27.984	1.399				29.384	
09000042	Reserve bouw jeugdhuisk Madhouse	58.097	2.905		6.025	54.977	2.749			5.900	51.826	2.591		5.774	48.643	2.432		5.648	45.427	2.271		5.411	42.287	
09000044	Reserve peuterspeelzaal Dol-fijn	150.304	7.515		9.807	148.012	7.401			9.608	145.805	7.290		9.409	143.888	7.184		8.837	142.033	7.102		8.657	140.478	
09000046	Reserve uitbreiding gymzaal Echtdal	85.208	4.260		6.745	82.723	4.136			6.592	80.268	4.013		6.438	77.843	3.892		5.656	76.079	3.804		5.534	74.349	
09000047	Reserve bouw sportzaal De Linie	371.656	18.583		28.676	361.263	18.068			27.758	351.673	17.584		27.207	342.050	17.102		26.658	332.494	16.625		26.108	323.011	
09000048	Reserve rouwcentrum Ochten	179.067	8.953		14.413	173.607	8.880			14.141	168.147	8.407		13.869	162.635	8.134		13.598	157.221	7.861		13.326	151.756	
09000057	Reserve nieuwbouw brandweergarage E	1.061.370	53.069		60.385	1.054.405	52.703			62.351	1.044.405	52.220		61.399	1.035.226	51.761		60.447	1.026.641	51.327		59.496	1.018.373	
09000061	Reserve nieuw gemeentehuis	5.400	270		0	5.670	284			5.954	298			6.251	313			6.564	328			6.892		
09000069	Reserve sportaccommodatie Dodewaard	1.869.301	93.485		141.192	1.821.574	91.079			145.853	1.768.900	88.340		143.051	1.712.089	85.604		140.249	1.667.444	82.872		137.344	1.602.972	
09000070	Reserve sportaccommodatie Kesteren	621.321	31.066		4.485	647.902	32.395			4.485	675.812	33.791		4.485	705.119	35.256		4.485	735.889	36.794		46.875	725.808	
09000071	Reserve BTW-compensatiefonds	152.927	7.646		160.673	0	0			0	0			0	0			0	0			0		
	 totaal onderdeel b.	13.788.256	688.413	309.705	1.499.314	13.267.060	663.353	299.000	629.296	13.600.117	680.006	35.000	624.562	13.790.641	689.526	35.000	615.363	13.899.726	694.986	35.000	654.384	13.775.326		
C.	Voorzieningen																							
09100001	Voorz. gebouwfwh. mat. voorz. obo	349.485		58.026		407.491		63.192		470.683				68.682	382.001			92.747	289.254			97.265	191.899	
09100002	Voorz. niet-gebouwfwh. mat. voorz. obo	87.606		39.126		126.731		41.641		168.372				42.959	211.331			48.076	259.407			33.000	292.407	
09100004	Voorziening onderhoud gebouwen	306.585		224.784	289.611	241.758		224.784	84.810	381.732			224.784	35.263	571.253			224.784	153.732	642.305		224.784	100.000	767.089
09100006	Voorziening riolering	2.020.540		51.957	52.981	2.019.516			234.128	1.785.388				123.807	1.661.581			67.000	1.13.648	1.614.935		132.000	140.961	1.605.974
09100007	Voorziening breedtesportimpuls	33.185			4.906	28.279				28.279					28.279					28.279				28.279
09100008	Voorziening pensioenen/wacht.weth.	53.686		35.000		88.686		35.000		123.686				35.000	158.686			35.000	193.686			35.000	228.686	
09100010	Voorz. onderhoud huisvesting onderwijs	316.885		132.693	89.712	359.866		59.525	32.638	388.763				59.525	37.304	408.974		59.525	53.866	414.833		59.525	60.000	424.358
09100011	Voorz. gemeentelijk onderw.achterst.Labelek	79.933			50.000	29.933			29.933	0					0				0					0
09100012	Voorz. informatie communicatie technologie	118.695		55.359	80.000	114.054		58.263	60.000	112.317			58.263	60.000	110.580			58.263	60.000	108.843		58.263	60.000	107.106
09100013	Voorziening schuldbetaling milieuwerkzaamh.	187.597			100.700	86.897			86.897	0					0				0					0
09100014	Voorziening sanering grond Hoofdstraat	0		80.000		80.000				80.000					80.000				80.000					80.000
09100015	Voorziening kinderopvang	754.599			300.000	454.599			454.599	0					0				0					0

Staat van reserves en voorzieningen Meerjarenbegroting 2005-2008

Naam reserve/voorziening																						
		Saldo begin begrotings- jaar (1-1-2004)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminder- ing zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2005)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminder- ing zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2006)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminder- ing zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2007)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminder- ing zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2008)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminder- ing zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2009)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
09100016	Voorziening stimulering sociale activering	38.291			38.291	0				0				0				0				0
09100017	Voorziening Wet Insch. Werkzoekenden	77.990			77.990	0				0				0				0				0
09100018	Voorziening kinderopvang alleenst. ouders	8.551			8.551					8.551				8.551				8.551				8.551
09100019	Voorziening reconstructie Dorpastraat	532.000			532.000				532.000	0				0				0				0
09100020	Voorziening monumenten	52.564		29.686	25.000	67.250		29.023	25.000	62.173		30.162	25.000	67.335		30.404	25.000	72.739		30.000	25.000	77.739
09100021	Voorziening inburgering nieuwkomers	58.827		10.840	87.000	-17.333		11.310	7.161	-13.184		11.782	7.326	-8.728		12.233	7.494	-3.989		12.500	8.511	0
09100022	Voorziening bijzondere bijstand	30.856			12.782	18.094			18.094	0				0				0				0
09100023	Voorziening kindercentra	21.216			21.216				21.216					21.216				21.216				21.216
09100024	Voorziening achterstand onderhoud wegen	2.746.936			2.521.437	225.499			225.499	0				0				0				0
09100027	Voorziening dubieuze debiteuren	49.314			12.500	36.814			12.500	24.314				12.500				11.814				0
09100030	Voorziening herindeling	-1.620.999		788.318	-832.681			921.724		89.043				89.043				89.043				89.043
09100031	Voorziening vervanging materieel brandwe	-20.183		118.000	66.565	31.252		139.000	106.055	64.197		179.000	38.920	204.277		179.000	105.585	277.692		179.000	100.000	358.692
09100032	Voorziening verv. materieel buitendienst	27.875		38.536	67.800	-1.389		38.838	8.600	30.547		38.536	8.100	60.983		38.536	138.000	-38.481		38.536	55	0
09100034	Voorziening verv. materieel gladheidsbestr.	39.000		34.550	50.800	22.950		34.550	45.500	12.000		34.550	29.000	17.550		34.550	38.600	12.500		34.550	20.000	27.050
09100035	Voorziening liquidatie muziekschool	167.745			167.745				167.745	0				0				0				0
09100036	Voorziening inhaalact. bestaansrap	388.734			30.000	396.734			30.000	326.734				296.734				266.734			30.000	236.734
09100037	Voorziening verkeersveiligheid	826.256			53.333	772.923			53.333	719.590				668.257				612.924			53.333	659.591
09100038	Voorziening speelplaatsen	11.860			7.717	4.143			4.143					4.143				4.143				4.143
09100039	Voorziening regeling klantmanagement	75.088			35.088	40.000			40.000	0				0				0				0
09100040	Voorziening Inv.k Wet Werk en Bijstand	23.936		18.309	18.309	23.936			23.936	0				0				0				0
09100042	Voorziening vervanging openbare verlichtin	0		89.566	82.001	7.565		92.871	102.899	-2.463		95.725	101.271	-8.009		98.788	111.769	-20.990		100.000	79.010	0
09100043	Voorziening hoogwaardige handhaving WA	54.351			24.351	30.000			30.000	0				0				0				0
09100044	Voorziening inburgering oudkomers	58.000			58.000				58.000					58.000				58.000				58.000
09100045	Voorziening onderwijksenplan OBO	70.296			70.296				70.296					70.296				70.296				70.296
09100046	Voorziening schoolbudget OBO	204.361		158.086	36.033	326.414		124.066		450.480		123.632		674.312		123.697		697.909		123.360		821.269
09100047	Voorziening WSNS/ABB OBO	12.684			12.684				12.684					12.684				12.684				12.684
09100048	Voorziening verzilvering OBO	58.593			58.593				58.593					58.593				58.593				58.593
09100049	Voorziening DALT OBO	86.840			86.840				86.840					86.840				86.840				86.840
	totaal onderdeel c.	8.387.737	0	1.962.836	4.194.687	6.155.688	0	1.874.385	2.409.327	5.620.944	0	934.118	650.506	5.904.556	0	1.009.756	996.388	5.917.926	0	1.060.518	764.135	6.214.309
	TOTAAL GENERAAL	22.833.435	688.413	2.272.541	6.069.443	19.724.946	663.353	2.173.385	3.038.623	19.523.061	680.006	969.118	1.175.068	19.987.117	689.528	1.044.758	1.611.749	20.119.652	694.986	1.095.518	1.618.519	20.291.637

50022022

kopie + bijlage

- De Raad voor de Financiële Verhoudingen, p/a Ministerie van Binnenlandse Zaken, Postbus 20011, 2500 EA 's-Gravenhage
- De Raad van de gemeente Neder-Betuwe, T.a.v. de griffier, Postbus 20, 4043 ZG Opheusden
- Het college van Burgemeester en Wethouders van Neder-Betuwe, Postbus 20, 4043 ZG Opheusden
- Ministerie van Binnenlandse Zaken, Directie Bestuurlijke en Financiële Organisatie, Afdeling Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden, T.a.v. J.J.E.M. van Setten, Kamer L561, Postbus 20011, 2500 EA 's-Gravenhage
- REW/SG/GF, de heer R. Haverkamp (zonder bijlage)
- REW/SG/GF, de heer A. Elemans (zonder bijlage)

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Ministerie van Binnenlandse Zaken
T.a.v. de beheerders van het Gemeentefonds
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

datum
15 februari 2005

nummer
RE2005.14367

onderwerp
Verslag van Gedeputeerde Staten van Gelderland op
grond van artikel 5 van het Besluit financiële verhouding
inzake de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe

Geachte heer/mevrouw,

De Gemeenteraad van Neder-Betuwe heeft op 11 november 2003 besloten een aanvraag in te dienen voor een aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet voor het begrotingsjaar 2005. Voor het jaar 2004 had de gemeente ook een aanvraag ingediend.

In verband hiermede doen wij u hierbij toekomen het door ons op grond van artikel 5 van het Besluit financiële verhouding opgestelde verslag.

Conform het gestelde in artikel 2, derde lid, van de Regeling aanvullende uitkering Gemeentefonds hebben wij ons hiervoor aangehaalde verslag gelijktijdig toegezonden aan het gemeentebestuur.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

wvz-Commissaris
van de Koningin

secretaris

coll. b/fj
code: SG_03423.doc/JS

inlichtingen bij dhr. R. Haverkamp
e-mail r.haverkamp@prv.gelderland.nl

verzonden **18 FEB. 2005**

doorkiesnr. (026) 359 98 65

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. 001825100.B03

IBANnr.: NL74BNG0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

VERSLAG

---

provincie
GELDERLAND

---

dienst Ruimte, Economie en Welzijn

PROVINCIAAL VERSLAG

2005 OVER DE

FINANCIËLE POSITIE

VAN DE GEMEENTE

NEDER-BETUWE

Provincie Gelderland
Afdeling Gemeentefinanciën
Ronald Haverkamp
24 januari 2005.

2 2 0 2 2 0 0 5

INHOUDSOPGAVE.

	pagina
Hoofdstuk 0 voorwoord.	5
Hoofdstuk 1 Samenvatting met conclusie en advies.	6-7
Hoofdstuk 2 Inleiding.	8-9
Hoofdstuk 3 Toetsing aan de formele voorschriften.	10-14
Hoofdstuk 4 Financiële positie 2005.	15-20
Hoofdstuk 5 Toezicht.	21-23
Hoofdstuk 6 Conclusies en advies.	24-25
BIJLAGEN.	26

HOOFDSTUK 0 VOORWOORD.

Voor u ligt het artikel 12-verslag 2005 van de Provincie Gelderland over de aanvraag van de gemeente Neder-Betuwe voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw) voor het jaar 2005.

In dit verslag worden de bevindingen weergegeven die wij gedaan hebben naar aanleiding van ons onderzoek bij de gemeente Neder-Betuwe op basis van de vastgestelde begroting 2005. De inspecteur van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties afdeling Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden zal dit verslag gebruiken voor zijn onderzoek naar een eventuele aanvullende financiële bijdrage op basis van artikel 12 van de Fvw.

In dit verslag komen vervolgens de volgende onderwerpen aan de orde.

In hoofdstuk 1 staat een samenvatting met conclusie en een advies aan de beheerders van het Gemeentefonds over de aanvullende bijdrage 2005 van de gemeente Neder-Betuwe.

Hoofdstuk 2 is een inleiding.

In hoofdstuk 3 staat de toetsing van de formele voorschriften.

In hoofdstuk 4 wordt de financiële positie van 2005 beschreven.

Hoofdstuk 5 geeft een verantwoording van het door ons gehouden toezicht in 2004 en het advies die wij gegeven hebben naar aanleiding van het rapport van de IFLO over de aanvullende bijdrage over het jaar 2004.

Tot slot staan in hoofdstuk 6 de conclusies en het advies.

Provincie Gelderland
Afdeling Gemeentefinanciën
Ronald Haverkamp
Beleidsmedewerker toezicht Gemeentefinanciën
24 januari 2005.

HOOFDSTUK 1 SAMENVATTING MET CONCLUSIES EN ADVIES.

Samenvatting.

De raad van de gemeente Neder-Betuwe heeft op 11 november 2004 wederom besloten een aanvraag in te dienen voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet. Voor het jaar 2004 werd ook een aanvraag ingediend.

Uit de ingediende begroting 2005 blijkt dat de gemeente geen structureel sluitende begroting heeft. Verder wordt voldaan aan de eisen om toegang te krijgen tot een onderzoek voor de beoordeling van een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds.

Het toezicht in 2004 heeft er toe geleid dat de gemeente beschikt over een reëel beeld van de financiële positie. In 2005 moet dit afgerond worden met een besluit over de invulling van het achterstallig onderhoud op de wegen, de gevolgen van de in het begin 2005 ingezette reorganisatie en de uitkomsten van de saneringsmaatregelen. In 2005 willen wij ook aan de beheerders van het Gemeentefonds vragen om aandacht te besteden aan de problematiek (hoge lasten) op het terrein van openbare orde en veiligheid en de onderwijshuisvesting.

Tot slot merken wij op dat in deze rapportage niet meer wordt ingegaan op zaken die in andere rapportages al aan de orde zijn geweest.

Conclusies.

Op basis van deze rapportages kunnen de volgende conclusies getrokken worden.

De gemeente Neder-Betuwe heeft de aanvraag voor een aanvullende bijdrage in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (Fvw) conform de wettelijke termijn ingediend.

Op basis van de toelatingseisen voor een aanvullende bijdrage conform de Fvw voldoet de gemeente Neder-Betuwe aan de eisen om toegelaten te worden.

Uit de financiële positie van de gemeente blijkt dat er een structureel tekort is. Het weerstandsvermogen is gezien de artikel 12 situatie slecht. In 2005 zal er meer duidelijkheid moeten komen over de te lopen risico's die in de paragraaf weerstandsvermogen staan vermeld. Wij achten dit noodzakelijk om te voorkomen dat er de komende jaren (opnieuw) onverwachte tegenvallers aan de orde zullen zijn.

De uitgangspunten waarmee de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 zijn opgesteld voldoen aan de uitgangspunten zoals deze staan vermeld in de junicirculaire met betrekking tot de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

De gemeente heeft in de programmabegroting 2005 op een goede wijze uitvoering gegeven aan de invulling van de voorschriften (BBV). Op onderdelen behoeft dit nadere uitwerking. De gemeente zal dit in de begroting 2006 verder oppakken.

In 2004 is door intensief overleg tussen gemeente, provincie en Inspectie Financiën, Lokale en provinciale Overheden een goed beeld ontstaan over de financiële situatie in de gemeente Neder-Betuwe. Alleen voor de onderdelen beheerplan wegen en de

in gang gezette reorganisatie zal in 2005 nader bepaald worden hoe dit weggewerkt kan worden.

Uit de begrotingsscan 2003 blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe veel meer uit geeft op het beleidsveld openbare orde en veiligheid en het beleidsveld onderwijshuisvesting dan hiervoor vergoed wordt middels de algemene uitkering.

Advies.

Wij adviseren om aan de gemeente Neder-Betuwe, onder voorbehoud van de uitkomst van de saneringsmaatregelen, de reorganisatie en de uitkomst van de oplossing voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij de wegen, voor het jaar 2005 een zodanig aanvullende steun uit het Gemeentefonds te verlenen, dat de gemeente een reële kans geboden wordt op een gezonde financiële situatie.

De gemeente moet middels saneringsmaatregelen of eventuele belastingmaatregelen vanaf 2007 een structureel sluitende begroting presenteren zonder aanvullende bijdrage. Waarbij wij willen adviseren dat de inspecteur in het rapport van 2005 dit jaartal opnieuw op haalbaarheid toetst. Bij de saneringsbegroting zal de gemeente ook rekening moeten houden met het feit dat de incidentele weerstandscapaciteit op een gezond niveau komt. Hierbij adviseren wij de beheerders om alle mogelijke incidentele tegenvallers die nu bekend zijn en die de structurele financiële situatie van de gemeente kunnen verstoren mee te nemen in een mogelijke aanvullende bijdrage zodat de gemeente in staat wordt gesteld om een gezonde financiële toekomst op te bouwen.

Daarnaast adviseren wij om in het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden over het jaar 2005 een onderzoek op te nemen over de oorzaken van de hoge lastendruk, ten opzichte van de vergoeding middels de algemene uitkering, op de clusters openbare orde en veiligheid en het cluster onderwijshuisvesting.

Tot slot adviseren wij om in overleg met de gemeente in 2005 een financiële vertaling te maken van de mogelijke risico's zoals genoemd in de paragraaf weerstandsvermogen, om zoveel mogelijk te voorkomen dat er de komende jaren onverwachte tegenvallers ontstaan.

HOOFDSTUK 2 INLEIDING.

Op 13 november 2003 heeft de gemeenteraad van de gemeente Neder-Betuwe besloten een verzoek in te dienen bij de beheerders van het Gemeentefonds voor een aanvullende bijdrage uit dit fonds voor het jaar 2004. Reden was dat de gemeente niet meer zelf in staat was de begroting in evenwicht te krijgen. Naar aanleiding hiervan hebben wij op basis van artikel 5 van het Besluit financiële verhouding rijk-gemeenten op 30 januari 2004 een provinciaal verslag uitgebracht over onze bevindingen met betrekking tot de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe.

Op 5 april 2004 heeft de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden een tussenrapportage uitgebracht. Het doel van deze tussenrapportage is om na te gaan of de gemeente voldoet aan de toelatingseisen voor artikel 12 Fw en hoe de provincie toezicht heeft gehouden.

De conclusie van de inspecteur was dat de gemeente voldoet aan de toelatingseisen en dat de artikel 12-aanvraag door een andere invulling van de toezichthouder (provincie) niet voorkomen had kunnen worden.

In het hele jaar 2004 heeft er intensief contact plaatsgevonden tussen het ministerie, de gemeente en de provincie. Gemiddeld zijn deze in 2004 twee keer in de maand bij elkaar geweest. Doel van deze bijeenkomsten was om een goed beeld te krijgen van de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe en voor het zogenaamde "going concern". Deze bijeenkomsten hebben op plezierige wijze plaatsgevonden en zullen ook in 2005 voortgezet worden.

Op 14 december 2004 hebben wij van de inspecteur het artikel 12-rapport Neder-Betuwe 2004 mogen ontvangen. Over dit rapport is door ons een afzonderlijke notitie uitgebracht die wij toegevoegd hebben als bijlage 1. Ten tijde van het opstellen van dit provinciaal rapport was dit advies nog niet voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. Ons advies komt er op neer dat wij akkoord gaan met het voorstel van de inspecteur om een aanvullende bijdrage te geven van € 1.451.000 voor 2004. Vooral nog kunnen wij akkoord gaan met het hieraan verbonden bijzondere voorschrift dat er een saneringsbegroting 2005-2007 opgesteld moet worden waarvan de jaarschijf 2007 zonder aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds reëel structureel sluitend moet zijn. Wel willen wij de inspecteur vragen in het rapport behorende bij de aanvraag 2005 hier opnieuw aandacht aan te besteden. Het tweede bijzondere voorschrift welke is opgelegd betreft een extra belastingmaatregelen van 10% per 2006. Hierover hebben wij aan de beheerders van het Gemeentefonds geadviseerd om dit te laten afhangen van de uitkomsten van de saneringsmaatregelen. Tot slot vragen wij de beheerders om extra aandacht te besteden aan de enorme lasten die de gemeente heeft op het cluster openbare orde en veiligheid en het cluster onderwijshuisvesting.

Op 11 november 2004 heeft de raad van de gemeente Neder-Betuwe de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 vastgesteld. Wederom heeft de raad besloten een aanvraag in te dienen voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds voor het jaar 2005. Ook deze begroting laat bij elke jaarschijf een tekort zien. Op 23 december 2004 heeft de inspecteur een brief naar ons verzonden dat deze aanvraag is ontvangen.

Met de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden is op hoofdlijnen afgesproken welke invulling er aan dit tweede provinciale rapport moet worden gegeven.

Voor de karakteristiek en de sociale structuur van de gemeente Neder-Betuwe verwijzen wij u naar de rapportage die wij uitgebracht hebben op 30 januari 2004.

HOOFDSTUK 3 TOETSING AAN DE FORMELE VOORSCHRIFTEN.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de algemene voorschriften waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering uit het Gemeentefonds. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste eigen inkomstenbronnen van de gemeente. Achtereenvolgens komen aan de orde het belastingpakket 2004 en de overige heffingen.

3.1 Algemene voorschriften

Artikel 12, lid 2 van de Financiële verhoudingswet somt de voorwaarden op waaraan moet worden voldaan om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen. De algemene middelen zullen aanmerkelijk en structureel tekort moeten schieten, terwijl de eigen inkomsten van de gemeente zich op een redelijk peil bevinden. Toetsing hiervan vindt plaats aan de hand van de begroting.

Buffer algemene reserve en post onvoorzien.

Voor de berekening van de drempel aanmerkelijk tekort en de post voor onvoorziene uitgaven wordt volgens de regeling aanvullende uitkering gemeentefonds (artikel 23) uitgegaan van respectievelijk 2% en 0,6 % van de som van de algemene uitkering, de ozb capaciteit en de bedragen zoals bedoeld in artikel 6 van de invoeringswet Financiële verhoudingswet. De drempel van het aanmerkelijk tekort bedraagt op basis van de berekening algemene uitkering 2005 conform de septembercirculaire 2004 € 287.000. De norm voor onvoorziene uitgaven bedraagt € 86.000. In de begroting 2005 is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 84.000. Oftewel € 2.000 onder de norm.

Ten behoeve van het opvangen van onverwachte tegenvallers moet van de algemene reserve een zekere buffer in stand worden gehouden. Deze drempel wordt op dezelfde wijze berekend als het aanmerkelijk tekort. Voor Neder-Betuwe komt dit neer op € 287.000. De algemene reserve van de gemeente wordt per 1-1-2005 geraamd op € 302.000 (gebaseerd op de artikel 12 normen van 2004). Dit betekent dat er nog een bedrag van € 15.000 ingezet kan worden ter vermindering van het begrotingstekort.

3.2 Belastingpakket 2005.

Een van de vereisten om in aanmerking te komen voor aanvullende steun uit het gemeentefonds op grond van artikel 12 Fw is dat de gemeente de eigen inkomsten op een redelijk peil heeft. Voor de eigen heffingen uit het belastingpakket dient men te voldoen aan het redelijk peil, zoals voorgeschreven door de beheerders van het gemeentefonds in de jaarlijkse meicirculaire.

Bij het onderdeel OZB van het redelijk peil wordt een tarief van € 4,95 per € 2.268 waarde OZB-capaciteit als referentie gehanteerd. Hiermee wordt aangesloten bij het verdeelsysteem van het gemeentefonds. Daarnaast geldt de eis van 100% kostendekkendheid bij de onderdelen reiniging en riolering. Bij het onderdeel riolering wordt uitgegaan van de brutokosten verminderd met de eventuele opbrengsten uit hoofde van de verfijning rioleringen en de opbrengsten ontleend aan de cluster rioleringen.

Voor het rioolrecht wordt in 2005 een minimumtarief gehanteerd van € 117,50 per aansluiting(zie junicirculaire 2004). De gemeente Neder-Betuwe hanteert een tarief van € 198,83.

Rioolrechten.

De gemeente Neder-Betuwe heeft de rioolrechten (tarieven) gebaseerd op een Gemeentelijk Rioleringsplan. Dit plan is vastgesteld in 2003 en belooft de periode 2003 t/m 2006. De berekeningen zijn gemaakt op basis van een looptijd van 60 jaar.

Bij de berekening van het riooltarief wordt onderscheid gemaakt tussen kosten en investeringen. Investeringen zijn uitgaven waarvan de lasten over een aantal jaren verdeeld worden. De lasten worden berekend uit afschrijving en rente. Hierbij wordt lineaire afschrijving gehanteerd. De volgende afschrijvingstermijnen zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan opgenomen:

Investering	afschrijvings- periode	technische levensduur
Riolering	60 jr.	60 jr.
Gemalen (pompputten)	45 jr.	45 jr.
Gemalen (pompinstallaties)	15 jr.	15 jr.
Persleidingen	45 jr.	45 jr.
Randvoorzieningen	45 jr.	45 jr.

De kapitaallasten vormen samen met de exploitatiekosten de totale lasten. Hier staan opbrengsten tegenover zoals; riolheffingen, subsidies en stortingen uit algemene middelen. Als de opbrengsten hoger zijn dan de kosten worden deze gestort in een fonds. En andersom is ook het geval. Er wordt hier dus gebruik gemaakt van een schommelfonds om een gelijkmatige verdeling van de kosten, en dus van de tarieven te bewerkstelligen. De gemeente houdt bij de berekening van het tarief verder nog rekening met 50% van de veegkosten en als inkomst met de verfijningsuitkering riolering. Deze laatste behelst een bedrag van € 424.000. De afloop van deze verfijningsuitkering is verwerkt in het Gemeentelijk RioleringsPlan. De kosten en opbrengsten voor riolering zijn als volgt in de begroting 2004 opgenomen:

kosten functie 722 (incl. 50% veegkosten)	€ 2.164.000
af:	
storting uit schommelfonds	€ 201.000 -/-
verfijning riolering	€ 424.000 -/-
Eigen bijdrage IBA's	€ 30.000 -/-
Opbrengst rioolrecht functie 726	€ 1.575.000 -/-
Overdekking	€ 66.000

Deze overdekking zijn de gevolgen van de BTW-component in verband met het BTW-compensatiefonds.

Reinigingsrechten (afvalstoffenheffing).

De reiniging is uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling IOR/AVRI. Dit gebeurt 100% kostendekkend. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de gemeente door de invoering van het BTW-compensatiefonds een structureel voordeel heeft ingeboekt van € 230.000 in verband met terug te vorderen BTW. Dit voordeel

ontstaat omdat de afvalstoffenheffing (aan de burger) inclusief BTW is en de lasten exclusief BTW geraamd mogen worden.

In de begroting 2005 van de gemeenschappelijke regeling zijn de volgende tarieven opgenomen:

minimumtarief (voor een- en tweepersoonshuishoudens)	€ 242
standaardtarief (voor drie of meer persoonshuishoudens)	€ 278

Het gemiddelde tarief is € 272,15.

De opbrengst voor 2005 bedraagt	€ 2.230.000
De kosten bedragen	<u>€ 2.000.000</u>
Overdekking	€ 230.000

Deze overdekking betreft het BTW-voordeel welke van de gemeenschappelijke regeling die de afvalverwerking uitvoert jaarlijks wordt terugontvangen.

Onroerende-zaakbelasting.

De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid van tariefdifferentiatie tussen woningen en niet woningen. In de vergadering van 14 november 2004 zijn de volgende tarieven vastgesteld (per eenheid van € 2.268):

	2005 (in €)	2004 (in €)
eigenaar woning	2,60	3,02
gebruiker woning	<u>2,08</u>	<u>2,42</u>
	4,68	5,44
eigenaar niet-woning	3,57	4,16
gebruiker niet-woning	<u>2,86</u>	<u>3,33</u>
	6,43	7,49

economische waarde woonruimten	€ 1.712.231.127
economische waarde niet-woningen	<u>€ 429.190.800</u>
Totaal	€ 2.141.421.927

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen voor de bepaling van de berekening van de OZB-tarieven. Hierin is ook zichtbaar hoe de nieuwe waardes bepaald zijn. De nieuwe waardes zijn bepaald op basis van de oude waarden vermenigvuldigd met het landelijk percentage stijgingen voor woningen en niet-woningen. De gemeente Neder-Betuwe heeft hiervoor gekozen omdat ten tijde van het opstellen van de begroting 2005 de nieuwe WOZ-waarden nog niet allemaal bekend waren. Wel bleek uit de toen voorhanden zijnde gegevens dat dit in de lijn van de landelijke gemiddelden lag. Ook tijdens het opstellen van deze rapportage zijn de nieuwe waarden nog niet allemaal bekend.

Berekening OZB opbrengst	€ 2.141.421.927 : € 2.268 X € 4,95 =	€ 4.673.738
Opbrengst functie 932		<u>€ 4.746.483</u>
Overdekking		€ 72.745

Gezien de overdekking zit het gemiddelde tarief in ieder geval boven de € 4,95 wat een vereiste is om toegelaten te worden voor artikel 12. De overdekking is nodig ter compensatie van de vrijgestelde objecten binnen de OZB en het bedrag wat staat voor kwijtscheldingen. In totaal raamt de gemeente voor beide onderdelen een bedrag van € 48.845. De overdekking van € 72.745 compenseert dit dus ruimschoots.

Recapitulatie

	Norm (in €)	Opbrengst (in €)
Rioolrecht	2.164.000	2.230.000
Afvalstoffenheffing	2.000.000	2.230.000
OZB	4.673.738	4.746.483
	8.837.738	9.206.483

De totale overdekking bedraagt derhalve € 368.745.

De gemeente voldoet op dit punt aan de toelatingseis van artikel 12. Alle onbenutte belastingcapaciteit is ingezet en het tarief voor de OZB zit boven het artikel 12 niveau van € 4,95.

Overige heffingen.

Naast de heffingen behorende bij het belastingpakket zijn in onderstaand overzicht ook de andere heffingen vermeld. De heffingen zijn vergeleken met landelijke gemiddelden van de gemeenten uit de groottegroep 20.000 tot en met 50.000 inwoners op basis van de statistiek gemeentebegrotingen 2004 van het CBS, omdat het jaar 2005 nog niet beschikbaar is. De bedragen zijn afgerond op hele euro's per inwoner.

Omschrijving	Neder-Betuwe absoluut 2005	Neder-Betuwe per inw. 2005	Neder-Betuwe per inw. 2004	Land 2004
Secretarieleges	252.000	11	11	10
Bouwleges	406.000	18	18	19
Begraafrechten/mortuarium	202.000	9	9	4
Hondenbelasting	100.000	4	5	3
Toeristenbelasting	56.000	2	3	5
Marktgelden/Kermis	19.000	1	1	1
Subtotaal	1.035.000	46	47	42
Reinigingsrechten	2.230.000	100	89	93
Rioolrecht	1.576.000	70	66	52
OZB	4.746.000	212	169	176
Subtotaal	8.552.000	382	324	321
Totaal generaal	9.587.000	428	371	363

3.3 Conclusie:

- De begroting 2005 is voor de wettelijke termijn van 15 november 2004 vastgesteld. De jaarrekening 2003 is voor de wettelijke termijn van 15 september 2004 vastgesteld.
- De aanvraag 2005 voor artikel 12 is voor de wettelijke termijn van 1 december 2004 ingediend.
- Zowel de begroting 2005 als de meerjarenramingen 2006-2008 zijn niet structureel sluitend.
- De eigen inkomsten OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing bedragen € 368.745 meer dan voorgeschreven is. De buffer van de algemene reserve heeft volgens de daarvoor geldende regels nog een ruimte van € 15.000.
- De gemeente Neder-Betuwe voldoet aan de toelatingseisen voor het jaar 2005 van artikel 12 Financiële verhoudingswet.

HOOFDSTUK 4 FINANCIËLE POSITIE GEMEENTE.

In dit hoofdstuk komt de financiële positie van de gemeent Neder-Betuwe aan de orde. Eerst zal een overzicht gegeven worden van de uitkomsten van de begroting 2005 en de meerjarenuitskomsten 2006-2008. Daarna zal een overzicht gegeven worden van de uitgangspunten waarmee rekening is gehouden. Vervolgens zal het weerstandsvermogen aan de orde komen. En tot slot zal er nog aandacht gegeven worden aan de uitvoering van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Uitkomst 2005

De gemeente presenteert in de programmabegroting een tekort voor 2005 van € 1.537.000. Bij het begrotingsonderzoek van de begroting 2005 is door ons een aantal correcties toegepast op de uitkomst gepresenteerd door de gemeente voor de bepaling van het aanmerkelijk tekort. Er kunnen twee soorten correcties worden onderscheiden, de zogenaamde technische correcties en de beleidsmatige correcties. Bij de technische correcties gaat het om de consistentie van uitgangspunten en aannames met betrekking tot onder andere de uitkeringen uit het gemeentefonds. Ook wordt nagegaan of de gemeente een primitieve begroting heeft ingediend waarin alle baten en lasten reëel geraamd zijn (onder andere de beheerplannen).

Bij beleidsmatige correcties gaat het om het zuiveren van onaanvaardbare beleidsintensiveringen, met name het schonen van nieuw beleid. Hieronder wordt verstaan iedere verhoging van uitgaven ten aanzien van de laatst vastgestelde goedgekeurde primitieve begroting, inclusief begrotingswijzigingen, exclusief autonome ontwikkelingen en aanpassingen voor loon- en prijscompensatie.

Uitkomst 2005 volgens gemeente (primitief):	€ 1.537.000
Hierna heeft de gemeente via een begrotingswijziging op 28 oktober besloten een versobering door te voeren op de uitvoering van de Wvg. Dit levert structureel een voordeel op van € 119.000, Tevens is via de eerste wijziging het budget voor het onderhoud van de wegen opgehoogd (€ 72.500) en een budget voor onderwijsvoorzieningen (€ 34.300)	
Per saldo komt deze wijziging dan op	€ 12.000
De uitkomst 2005 bedraagt derhalve:	€ 1.525.000

Vervolgens wordt hierna een opsomming gegeven van nieuw beleid wat de gemeente heeft opgenomen in de primitieve begroting en waarvan de inspecteur heeft aangegeven dat de gemeente hier zelf dekking voor moet vinden.

Nieuwe investeringen/beleid:

Investering	Bedrag in €
Onderwijsvernieuwing huisvestingsprogramma 2004	4.533
Onderwijsvernieuwing huisvestingsprogramma 2005	6.248
Uitbreiding met permanent lokaal De Hien	6.271
Permanente dislocatie 5 groepen Rehobothschool Opheusden te Ochten	23.392
Uitbreiding met 2 ^o speellokaal Eben Haëzerschool	2.969
Aanschaf klimrekken sportzaal De Linie Ochten	850

Uitbreiding met 1 permanent lokaal Pr. Willem Alexanderschool	4.158
Eerste inrichting uitbreiding Pr. Willem Alexanderschool	568
Uitbreiding De Hervormde School Opheusden met tijdelijk lokaal	5.321
Uitbreiding Het Kompas met 1 parmanent lokaal	3.486
Uitbreiding Eben Haëzerschool met 2 parmenente lokalen	6.500
Huurvergoeding Eben Haëzerschool	-30.386
Onderwijsvernieuwing Het Kompas	3.094
Eerste inrichting olp groepen 15 t/m 17 Rehobothschool Opheusden	894
Aanleg transferpunten	7.667
Reconstructie Dorpsstraat Opheusden	30.000
Leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten	3.000
Begraafplaatsenadministratie	7.000
Opstellen Archeologische waardenkaart	20.000
Noodstroomvoorziening en aansluitpunt automatisering	600
Blusinstallatie computerruimte	1.000
Gebiedsgericht cultuurbeleid Rivierenland	6.300
Regionaal bureau toerisme	1.262
TOTAAL	114.727

De gecorrigeerde uitkomst komt dan op € 1.410.000 (€1.525.000 -/- € 114.727).

Meerjarenuitskomsten 2006 - 2008.

Op basis van door ons (provincie) bepaalde correctiefactoren, zijnde de nieuwe investeringen en de bezuiniging op de WVG, bij het vorige onderdeel is dan het volgende beeld te geven van de meerjarenuitskomsten:

jaar	volgens vastgestelde begroting	1 ^e wijziging	Investeringen	Gecorrigeerde uitkomst
2006	-1.424.000	12.000	280.000	-1.132.000
2007	-901.000	12.000	295.000	-594.000
2008	-232.000	12.000	307.000	87.000

Het verschil tussen 2007 en 2008 wordt met name veroorzaakt door de volgende zaken:

Vervallen kosten tijdelijke huisvesting Van Lodensteincollege	€ 333.000
Hogere Algemene Uitkering	€ 266.000

De kosten voor tijdelijke huisvesting van het Van Lodensteincollege zijn ook opgenomen in de jaren 2005 en 2006. Aangezien dit om incidentele uitgaven gaat ziet de structurele uitkomst van de meerjarenbegroting er als volgt uit:

	Uitskomsten	Tijdelijke kosten Lodenstein	Werkelijke structurele uitkomst
2005	€ 1.303.000 -/-	€ 306.000	€ 997.000 -/-
2006	€ 1.024.000 -/-	€ 282.000	€ 742.000 -/-
2007	€ 486.000 -/-	€ 333.000	€ 153.000 -/-
2008	€ 194.000 -/-	€ 0	€ 194.000

Verdere analyse van de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 is niet noodzakelijk, omdat de begroting gebaseerd is op goedgekeurde cijfers van de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden. Uiteraard zijn wel de autonome en wettelijke verplichtingen in de begroting meegenomen.

Uitgangspunten begroting 2005 en meerjarenramingen 2006-2008.

De gemeente heeft rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen c.q. uitgangspunten:

- Voor onvoorzien is in alle jaren een bedrag opgenomen van € 84.000.
- De gemeente houdt rekening met de volgende investeringslasten:
2005: € 115.000.
2006: € 280.000.
2007: € 295.000.
2008: € 307.000.

Hiervan heeft betrekking op vervangingsinvesteringen:

2005: 0
2006: 0
2007: 0
2008: 0

De vrijval van de kapitaallasten ziet er als volgt uit:

2005: € 183.000
2006: € 83.000
2007: € 68.000
2008: € 224.000

- De stelpost voor loonstijgingen bedraagt (in procenten):
2005: 1%
2006: 1%
2007: 1%
2008: 1%

Deze percentages zijn niet conform de junicirculaire 2004. In de septembercirculaire 2004 wordt echter al rekening gehouden met 0,25% stijging. Daarnaast heeft de gemeente al rekening gehouden met de jaarlijkse periodieke verhogingen. De gevolgen van het lopende functiewaarderingstraject zijn niet meegenomen.

- De stelpost voor prijsstijgingen bedraagt (in procenten):
2005: 0,75%
2006: 0,75%
2007: 0,75%
2008: 0,75%

Deze percentages zijn conform de junicirculaire 2004. In de septembercirculaire 2004 wordt uitgegaan van 1%.

- Bespaarde rente 5%.
- De welzijnssubsidies zijn jaarlijks met 0,75% aangepast.

- Rente financieringstekort 2,07% onder de kasgeldlimiet en 4,36% boven de Kasgeldlimiet.
- De algemene uitkering is gebaseerd op de septembercirculaire 2004. De prijs- en loonstijgingen daartegen zijn gebaseerd op de junicirculaire. Gezien de geringe financiële effecten hiervan is het niet noodzakelijk hiermee verder rekening te houden of om een correctie toe te passen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de mate waarin de gemeente in staat is financiële risico's en tegenvallers op een zodanige wijze het hoofd te bieden dat het bestaande voorzieningenniveau ongestoord kan worden voortgezet.

Het weerstandsvermogen bestaat dus uit enerzijds de weerstandscapaciteit (met name de reserves en onbenutte belastingcapaciteit) en anderzijds de risico's waarvoor de gemeente nog geen voorziening heeft getroffen.

Weerstandscapaciteit.

INCIDENTEEL

Reservepositie.

De reservepositie ziet er per 1-1-2005 als volgt uit:

	2005	2004
Vrije reserve	€ 302.000	€ 438.000
Bestemmingsreserves	€ 13.018.000	€ 13.704.000
Voorzieningen	€ 6.156.000	€ 5.210.000
	€ 19.476.000	€ 19.352.000

classificatie

Mede gezien de artikel 12 situatie moge het duidelijk zijn dat de reservepositie zwak is. De gemeente moet immers voldoen aan de artikel 12 toelatingseisen waarbij nog een zeer geringe vrije reserve beschikbaar mag zijn. In het geval van de gemeente Neder-Betuwe komt dit neer op een bedrag van € 287.000 voor 2005. Daarnaast is de gemeente verplicht in het kader van artikel 12 om de bespaarde rente over de vrije reserves volledig in te zetten ten behoeve van de exploitatie van baten en lasten. Gevolg hiervan is dat er geen reserves vrij besteedbaar zijn. De bestemmingsreserves en voorzieningen zijn in 2004 nader onderzocht en in het artikel 12 overleg aan de orde geweest. Hieruit is gebleken dat hierin met de huidige verplichtingen geen mogelijkheden zitten om het begrotingstekort terug te dringen. In het volgende rapport van de inspecteur zullen de reserves en voorzieningen nog eens kritisch worden beoordeeld en zal worden bezien of en in hoeverre de reserves en voorzieningen passen binnen de definities van het BBV en of er dan sprake is van een vrij aanwendbaar deel. Overigens wil de inspecteur daarbij ook de voorzieningen betrekken die nog gevormd moeten worden.

Rentebeleid.

De gemeente schrijft 5 % rente toe aan de reserves. Een deel van de reserves wordt toegeschreven aan bestemmingsreserves. Dit is noodzakelijk omdat dit reserves

betreffen die nodig zijn voor de dekking van kapitaaluitgaven. De rente over de overige reserves komt ten gunste van de exploitatie van baten en lasten.

Stille reserves.

In de paragraaf weerstandsvermogen is een bedrag van € 2.000.000 opgenomen voor stille reserves. Dit betreft de te verwachte overwaarde op de voormalige gemeentehuizen van de gemeente Echteld en Dodewaard. Overigens is door de inspecteur voorgesteld deze opbrengsten te gebruiken voor de dekking van een nieuw te bouwen gemeentehuis.

Nota reserves en voorzieningen.

Naar aanleiding van het artikel 12 onderzoek heeft er in 2004 een actualisatie van de reserves en voorzieningen plaatsgevonden. De inhoud van deze notitie is in het artikel 12 overleg door de inspecteur akkoord bevonden. In bijlage 5 is een overzicht van de reserves en voorzieningen toegevoegd.

STRUCTUREEL

Onbenutte belastingcapaciteit: € 370.000 (overdekking)*
Structurele budgettaire ruimte: € 1.418.000 (tekort)

*de overdekking van de onbenutte belastingcapaciteit komt doordat er bij de afvalstoffenheffing een overdekking ontstaat door de vrijval van de BTW-component, voor een bedrag van € 230.000. Ook bij de OZB is een overdekking van € 73.000. Dit heeft te maken met het feit dat bij een artikel 12 aanvraag de kwijtschelding (minimabeleid) en de vrijgestelde panden voor OZB door de overige objecten opgevangen moet worden.

Geconcludeerd kan worden dat er geen structurele weerstandscapaciteit aanwezig is.

Risico's.

In de paragraaf weerstandsvermogen behorende bij de programmabegroting 2005 is een overzicht opgenomen van de te lopen risico's. Voorzover dit vanuit onze kant beoordeeld kan worden wordt hier een compleet beeld gegeven van de te lopen risico's. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat als deze risico's zich daadwerkelijk voordoen en de gemeente hier middelen beschikbaar voor moet stellen er gezien de uitermate geringe weerstandscapaciteit financiële problemen kunnen ontstaan. Wij raden de beheerders aan om in het artikel 12 overleg tussen gemeente, provincie en IFLO hier aandacht aan te besteden, zodat in de loop van 2005 duidelijk is wat de mogelijke financiële effecten zijn van de te lopen risico's en hoe reëel deze risico's zijn.

Conclusie ten aanzien van het weerstandsvermogen.

De beperkte incidentele weerstandscapaciteit van € 2.302.000 (€ 2.000.000 stille reserves en € 302.000 algemene reserve) is nauwelijks of niet toereikend om de mogelijke risico's te dekken en als daarbij ook nog rekening wordt gehouden met de verwachte tekorten van de komende jaren dan is het weerstandsvermogen van de gemeente Neder-Betuwe ruim onvoldoende. De gemeente geeft in haar paragraaf weerstandsvermogen aan dat er beleid ontwikkeld zal worden om deze

zorgwekkende situatie op termijn op te lossen, waarbij men forse ingrepen niet schuwt. Bij de saneringsbegroting zal de gemeente ook rekening moeten houden met het feit dat de incidentele weerstandscapaciteit op een gezond niveau komt. Hierbij adviseren wij de beheerders om alle mogelijke incidentele tegenvallers die nu bekend zijn en die de structurele financiële situatie van de gemeente kunnen verstoren mee te nemen in een mogelijke aanvullende bijdrage zodat de gemeente in staat wordt gesteld om een gezonde financiële toekomst op te bouwen.

Jaarrekening 2003

De uitkomsten van de jaarrekening 2003 zijn besproken in het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden. Voor de inhoud hiervan verwijzen wij dan ook naar dit rapport.

Uitvoering Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De uitvoering van dit besluit is neergelegd bij de accountant. De accountant zal bij de jaarlijkse controle bepalen in hoeverre de gemeente voldoet aan de eisen die dit besluit stelt.

Wel hebben wij als provincie een soort checklist opgesteld om na te gaan of de vastgestelde stukken compleet zijn. Dit is meer een "fysieke" check dan een inhoudelijke. Deze checklist hebben wij toegevoegd als bijlage 2.

Onze conclusie over de invulling van deze voorschriften door de gemeente Neder-Betuwe is dat de gemeente goed op weg is. Zeker die onderdelen die nodig zijn om een goed oordeel te kunnen geven over de financiële positie van de gemeente zijn aanwezig.

HOOFDSTUK 5 FINANCIËEL TOEZICHT.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de ontwikkelingen zijn geweest met betrekking tot het financiële toezicht van de provincie Gelderland op de gemeente Neder-Betuwe in het jaar 2004.

Toezicht 2004.

Het jaar 2004 is voor ons begonnen met het schrijven van het provinciaal rapport naar aanleiding van de aanvraag van de gemeente Neder-Betuwe voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds voor het jaar 2004. Het rapport van 30 januari 2004 is op 12 februari 2004 door Gedeputeerde Staten vastgesteld en voldeed daarmee aan de wettelijke termijn van 15 februari 2004.

Gedurende het hele jaar 2004 is er periodiek overleg geweest tussen de gemeente (secretaris, hoofd middelen en de controller), de provincie en de inspecteur van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden. Deze bijeenkomsten zijn vooral gebruikt om een reëel beeld te krijgen van de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe en voor het zogenaamde "going concern". De inspecteur meldt in zijn rapportage dat 2004 een oriënterend jaar is geweest.

Uiteindelijk is eind 2004 het sluitstuk voor de bepaling van een reële begroting afgerond namelijk het beheerplan voor de wegen. Hieruit blijkt in ieder geval wat het jaarlijks benodigde budget voor het onderhoud van de wegen is. Bij de cijfers in dit verslag is al rekening gehouden met de uitkomsten van dit plan. De gemeente heeft nu een goed en duidelijk uitgangspunt om de sanering van de begroting in te vullen. Wel moet de gemeente aan de hand van de uitkomsten van het wegenbeheerplan nog besluiten hoe het geconstateerde achterstallig onderhoud van de wegen wordt ingevuld. Hier zal in het voorjaar van 2005 meer duidelijkheid over komen.

Toezicht 2005.

Ook in 2005 zal er periodiek overleg zijn. Wij stellen voor dit overleg op dezelfde wijze voort te zetten als in 2004. De nadruk voor het jaar 2005 zal met name liggen op de saneringsbegroting 2006-2008 die de gemeente in het voorjaar vast wil stellen. Onze taak zal zijn om na te gaan hoe reëel de voorgestelde maatregelen zijn. Ook zal in 2005 duidelijk worden wat de financiële gevolgen zijn van het achterstallig onderhoud bij de wegen en de in het begin 2005 ingezette reorganisatie. Daarnaast zullen wij erop toezien dat er geen budgetoverschrijdingen plaatsvinden waarover vooraf goedkeuring vereist was, uitzonderingen daargelaten. Ook gaan wij er vanuit dat in 2005 duidelijk wordt of er een verband is tussen de tekorten en de overschrijdingen op sommige clusters (openbare orde en veiligheid en onderwijshuisvesting).

Tijdens het gemeentebezoek van de Commissaris van de Koningin van Gelderland is de artikel 12 status met de raad besproken. Daarnaast heeft in december 2004 een overleg plaatsgevonden tussen de provincie, gemeenteraad en de inspecteur om een toelichting te geven bij het rapport 2004 van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden.

Tot slot is er in januari 2005 een overleg geweest tussen de verantwoordelijke gedeputeerde en het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Neder-Betuwe.

Advies rapport IFLO 2004.

Op 1 december 2004 heeft de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden een rapport uitgebracht naar aanleiding van het verzoek van de gemeente Neder-

Betuwe voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds voor het jaar 2004. In dit rapport wordt het voorstel gedaan om Neder-Betuwe voor het jaar 2004 een aanvullende bijdrage te verstrekken van € 1.451.000. Dit bedrag komt overeen met het te verwachte jaarrekeningstekort voor 2004. Aan deze bijdrage zijn echter wel twee voorwaarden verbonden.

1. het samenstellen van een meerjarensaneringsbegroting 2005-2007 waarin de jaarschijf 2007 zonder aanvullende steun reëel sluitend is;
  2. het opleggen van een extra belastingvoorschrift voor het jaar 2006 van 10% boven het genormeerde artikel 12 OZB-tarief.
- Het genormeerde tarief bedraagt 120% van het landelijke gemiddelde. Voor de gemeente Neder-Betuwe komt dit met dit voorschrift voor het jaar 2006 dan dus neer op 130% boven het landelijke gemiddelde. In de toelichting op het rapport van de inspecteur heeft deze aangegeven dat hij dit extra belastingvoorschrift noodzakelijk acht om in 2007 een reëel sluitende begroting te kunnen presenteren. Het is de gemeente Neder-Betuwe nagenoeg niet gelukt om in 2004 met saneringsmaatregelen te komen om het begrotingstekort terug te dringen. Om deze reden acht hij deze extra maatregel daarom noodzakelijk.

Met het toekennen van de aanvullende bijdrage van € 1.451.000 wordt invulling gegeven aan onze advisering behorende bij ons rapport van 2004. Voor wat betreft de aanvullende voorwaarden merken wij het volgende op:

De gemeente heeft het voornemen om in het voorjaar van 2005 met een pakket maatregelen te komen om de begroting te saneren. Of uit dit pakket zal blijken of het reëel is of de begroting in 2007 structureel sluitend is zal uiteraard afhangen van de uitkomsten van deze maatregelen. Bij eerdere artikel 12 gemeenten werd wel als leidraad aangehouden dat voor een periode van 3 jaar aanvullende steun werd verstrekt en dat daarna de gemeente weer op eigen benen verder moest. Deze termijn van 3 jaar wordt vooralsnog ook in het geval van Neder-Betuwe aangehouden.

Voor wat betreft het voorschrift voor een extra belastingmaatregelen hebben wij de beheerders geadviseerd om dit mede te laten af hangen van het vorige voorschrift, namelijk de saneringsmaatregelen. Als blijkt dat de gemeente voldoende in staat is om met deze maatregelen de begroting in 2007 structureel sluitend te krijgen dan lijkt het ons niet noodzakelijk om bij voorbaat een extra maatregel van 10% op te leggen. Wij hebben geadviseerd om dit afhankelijk van de uitkomst van het saneringstraject te bepalen. Als bij de uitkomst van deze maatregelen blijkt dat een structureel sluitende begroting in 2007 niet haalbaar blijkt dan kan alsnog dit extra voorschrift in werking treden.

Daarnaast hebben wij de beheerders van het Gemeentefonds aandacht gevraagd voor de lasten die de gemeente moet dragen op het cluster Openbare orde en veiligheid en het cluster Onderwijs. Voor wat betreft het cluster openbare orde en veiligheid hebben wij moeten constateren dat de gemeente hier een aanzienlijk hoger bedrag uitgeeft dan hiervoor middels de verdeling van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds beschikbaar voor is (de zogenaamde vergelijking met zichzelf). Op basis van de begrotingsscan 2003 is hier een overschrijding van ruim € 1.200.000 geconstateerd. Ook in de vergelijking met vergelijkbare gemeenten qua

inwonersaantal en sociale structuur scoort de gemeente aanzienlijk hoger. De reden van deze overschrijding is terug te vinden in een aantal factoren namelijk, veel kernen, een uitgestrekte gemeente, een autoweg (A15), drie waterwegen en de Betuwelijn loopt dwars door de gemeente. Overigens constateren wij ook bij de overige gemeenten in Gelderland nagenoeg alleen maar overschrijdingen op dit cluster (hoe kleiner de gemeente hoe zwaarder de last per inwoner). Zie hiervoor bijlage 3.

Het tweede punt betreft de lasten die de gemeente moet dragen in verband met de onderwijshuisvesting. Wij hebben in ons provinciaal rapport van 30 januari 2004 geconstateerd dat de gemeente een opvallend hoog aantal jongeren heeft die gebruik moet maken van het basisonderwijs (en uiteindelijk ook van het voortgezet onderwijs). Concreet komt onze bevinding er op neer dat de gemeente, op basis van gegevens over het jaar 2003, gemiddeld 5,4% meer jongeren heeft in de leeftijd van 0 tot en met 14 jaar ten opzichte van het gemiddelde van de overige Gelderse gemeenten. In absolute zin komt dit neer op 1.200 meer jongeren in deze leeftijdsgroep. Uiteraard staat hier een vergoeding tegenover in de maatstaf jongeren van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, echter hebben wij sterk de indruk dat dit niet voldoende is voor dekking van de onderwijsinvesteringen. Ook heeft de gemeente een school voor voortgezet onderwijs, het Van Lodenstijn College, die een zware last legt op deze gemeente. Het betreft een school waar circa 1.000 leerlingen op zitten. Ongeveer de helft van deze leerlingen komt van buiten de gemeente. Dit betekent extra lasten voor de gemeente, maar minder inkomsten via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds omdat het geen inwoners van de gemeente Neder-Betuwe zijn.

Wij zijn er ons van bewust dat de algemene uitkering uit het Gemeentefonds naar de herziening in 1997 meer kostengeöriënteerd is en daarom niet meer gesproken mag worden over structureel verstorende factoren. Toch hebben wij de indruk dat de gemeente Neder-Betuwe op deze twee onderdelen bovenmatig nadeel heeft, waardoor de rest van de begroting sterk onder druk komt te staan. Wij zien dan ook de noodzaak de beheerders te vragen om in het rapport van de inspecteur voor een aanvullende uitkering over het jaar 2005 hier extra aandacht aan te besteden en dit tevens te doen in het Periodiek Onderhoudsrapport Gemeentefonds(POR) 2005.

HOOFDSTUK 6 CONCLUSIES EN ADVIES.

Conclusie.

Op basis van deze rapportages kunnen de volgende conclusies getrokken worden.

De gemeente Neder-Betuwe heeft de aanvraag voor een aanvullende bijdrage in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (Fvw) conform de wettelijke termijn ingediend.

Op basis van de toelatingseisen voor een aanvullende bijdrage conform de Fvw voldoet de gemeente Neder-Betuwe aan de eisen om toegelaten te worden.

Uit de financiële positie van de gemeente blijkt dat er een structureel tekort is. Het weerstandsvermogen is gezien de artikel 12 situatie slecht. In 2005 zal er meer duidelijkheid moeten komen over de te lopen risico's die in de paragraaf weerstandsvermogen staan vermeld. Wij achten dit noodzakelijk om te voorkomen dat er de komende jaren (opnieuw) onverwachte tegenvallers aan de orde zullen zijn.

De uitgangspunten waarmee de begroting 2005 en de meerjarenramingen 2006-2008 zijn opgesteld voldoen aan de uitgangspunten zoals deze staan vermeld in de junicirculaire met betrekking tot de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

De gemeente heeft in de programmabegroting 2005 op een goede wijze uitvoering gegeven aan de invulling van de voorschriften (BBV). Op onderdelen behoeft dit nadere uitwerking. De gemeente zal dit in de begroting 2006 verder oppakken.

In 2004 is door intensief overleg tussen gemeente, provincie en Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden een goed beeld ontstaan over de financiële situatie in de gemeente Neder-Betuwe. Alleen voor het onderdelen beheerplan wegen en de ingezette reorganisatie zal in 2005 nader bepaald moeten worden dit weggewerkt kan worden.

Uit de begrotingsscan 2003 blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe veel meer uit geeft op het beleidsveld openbare orde en veiligheid en het beleidsveld onderwijshuisvesting dan hiervoor vergoed wordt middels de algemene uitkering.

Advies.

Wij adviseren om aan de gemeente Neder-Betuwe, onder voorbehoud van de uitkomst van de saneringsmaatregelen, de reorganisatie en de uitkomst van de oplossing voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij de wegen, voor het jaar 2005 een zodanig aanvullende steun uit het Gemeentefonds te verlenen, dat de gemeente een reële kans geboden wordt op een gezonde financiële situatie.

De gemeente moet middels saneringsmaatregelen of eventuele belastingmaatregelen vanaf 2007 een structureel sluitende begroting presenteren zonder aanvullende bijdrage. Waarbij wij willen adviseren dat de inspecteur in het rapport van 2005 dit jaartal opnieuw op haalbaarheid toetst. Bij de saneringsbegroting zal de gemeente ook rekening moeten houden met het feit dat de incidentele weerstandscapaciteit op een gezond niveau komt. Hierbij adviseren wij de beheerders om alle mogelijke incidentele tegenvallers die nu bekend zijn en die de structurele financiële situatie van de gemeente kunnen verstoren mee te nemen in een mogelijke aanvullende bijdrage zodat de gemeente in staat wordt gesteld om een gezonde financiële toekomst op te bouwen.

Daarnaast adviseren wij om in het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden over het jaar 2005 een onderzoek op te nemen over de oorzaken van de hoge lastendruk, ten opzichte van de vergoeding middels de algemene uitkering, op de clusters openbare orde en veiligheid en het cluster onderwijshuisvesting.

Tot slot adviseren wij om in overleg met de gemeente in 2005 een financiële vertaling te maken van de mogelijke risico's zoals genoemd in de paragraaf weerstandsvermogen, om zoveel mogelijk te voorkomen dat er de komende jaren onverwachte tegenvallers ontstaan.

BIJLAGEN.

- Bijlage 1:** Notitie d.d. 18 januari 2005 over het advies van de provincie Gelderland n.a.v. rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden over de aanvraag voor een aanvullende bijdrage van de Gemeente Neder-Betuwe over het jaar 2004.
- Bijlage 2:** Checklist BBV
- Bijlage 3:** Overzicht cluster openbare orde en veiligheid 2004.
- Bijlage 4:** Berekening OZB-tarieven 2005.
- Bijlage 5:** Overzicht van de reserves en voorzieningen 2005-2008.

BIJLAGE 1**dienst Ruimte, Economie en Welzijn**

Aan : Gedeputeerde Staten, Gedeputeerde Wijsman
Afschrift aan : A. Elemans
Van : dhr. R. Haverkamp
Datum : 18 januari 2005
Betreft : Advies rapportage Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake aanvullende uitkering uit het Gemeentefonds voor het jaar 2004 t.b.v. de Gemeente Neder-Betuwe.
Bijlage(n) : Artikel 12-rapport Neder-Betuwe 2004.
Doc.nr. : bijlage1rapport2005.doc

Toelichting.

Bij brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 oktober 2002 met kenmerk FO2002/88487 heeft deze kenbaar gemaakt dat Provincie en Gemeente advies uitbrengen aan de beheerders van het Gemeentefonds en aan de Raad voor de financiële verhoudingen omtrent een door de Inspectie Financiën Lagere Overheden uitgebracht rapport inzake een verzoek van een gemeente voor een aanvullende bijdrage uit het Gemeentefonds (artikel 12 Financiële verhoudingswet).

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzoekt mede namens de minister van Financiën Gedeputeerde Staten van Gelderland om advies aan hen uit te brengen omtrent het door de Inspectie Financiën Lagere Overheden opgesteld rapport inzake het verzoek van de gemeente Neder-Betuwe om een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ex artikel 12 van de Financiële verhoudingswet betreffende het jaar 2004.

Het artikel 12-rapport 2004 is het eerste artikel 12-rapport voor de gemeente Neder-Betuwe naar aanleiding van een door de gemeenteraad op 13 november 2003 genomen besluit om een aanvullende bijdrage in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet aan te vragen. Naar aanleiding van deze aanvraag heeft Gedeputeerde Staten in februari 2004 een provinciaal verslag gemaakt en aangeboden aan de beheerders van het Gemeentefonds. Hierin staan de bevindingen van de provincie over de ontstane financiële situatie en een verantwoording van het gevoerde toezicht. Het advies van Gedeputeerde Staten aan de beheerders luidt als volgt: *Wij adviseren de gemeente Neder-Betuwe voor het jaar 2004 en de jaren daarna zodanige steun uit het gemeentefonds te verlenen, dat de gemeente een reële kans geboden wordt op een gezonde financiële situatie. De gemeente moet middels een bijdrage uit het gemeentefonds in staat worden gesteld om te komen tot een sluitende begroting. Een nog op te stellen saneringsbegroting zal daarvoor als basis moeten dienen.*

Conclusie afdeling Gemeentefinanciën op het rapport.

In het rapport wat nu voorligt van de inspecteur wordt invulling gegeven aan ons advies. De inspecteur geeft in zijn rapport duidelijk aan dat het hier gaat om een oriënterend jaar. Reden hiervan is dat er nog een aantal belangrijke onderdelen van de begroting onder de loep zijn genomen om na te gaan of de bedragen die in de begroting zijn opgenomen reëel zijn. Belangrijkste voorbeeld hiervan zijn de actualisaties van beheerplannen van diverse kapitaalgoederen (wegen, riolering gebouwen enz). Het primitieve begrotingstekort van 2004 bedroeg € 1.454.193. Op basis van een berekening van het relevant begrotingstekort (verwachte uitkomst jaarrekeningssaldo 2004) heeft de inspecteur besloten om voor het jaar 2004 een aanvullende bijdrage te verstrekken van € 1.451.000. Er worden hier echter wel twee voorwaarden aan verbonden te weten:

1. het samenstellen van een meerjarensaneringsbegroting 2005-2007 waarin de jaarschijf 2007 zonder aanvullende steun reëel sluitend is;

2. het opleggen van een extra belastingvoorschrift voor het jaar 2006 van 10% boven het genormeerde artikel 12 OZB-tarief.
Het genormeerde tarief bedraagt 120% van het landelijke gemiddelde. Voor de gemeente Neder-Betuwe komt dit met dit voorschrift voor het jaar 2006 dan dus neer op 130% boven het landelijke gemiddelde.
In de toelichting op het rapport van de inspecteur heeft deze aangegeven dat hij dit extra belastingvoorschrift noodzakelijk acht om in 2007 een reëel sluitende begroting te kunnen presenteren. Het is de gemeente Neder-Betuwe nagenoeg niet gelukt om in 2004 met saneringsmaatregelen te komen om het begrotingstekort terug te dringen. Om deze reden acht hij deze extra maatregel daarom noodzakelijk.

Zoals al eerder aangegeven wordt met het aanvullende bedrag van € 1.451.000 invulling gegeven aan onze advisering. Voor wat betreft de aanvullende voorwaarden merken wij het volgende op:

De gemeente heeft het voornemen om in het voorjaar van 2005 met een pakket maatregelen te komen om de begroting te saneren. Of uit dit pakket zal blijken of het reëel is of de begroting in 2007 structureel sluitend is zal uiteraard afhangen van de uitkomsten van deze maatregelen. Bij eerdere artikel 12 gemeenten werd wel als leidraad aangehouden dat voor een periode van 3 jaar aanvullende steun werd verstrekt en dat daarna de gemeente weer op eigen been verder moest. Deze termijn van 3 jaar wordt ook in het geval van Neder-Betuwe aangehouden. Alhoewel de inspecteur de termijn van 3 jaar niet verder onderbouwt willen wij u adviseren vooralsnog wel akkoord te gaan met dit jaartal. Wel willen wij de beheerders adviseren om bij het opstellen van het rapport 2005, door de inspecteur, dit jaartal opnieuw in ogenschouw te nemen en na te gaan of dit, ook na de uitkomsten van de saneringsmaatregelen en andere onderzoeken naar oorzaken, een reële voorwaarde is.

Voor wat betreft het voorschrift voor een extra belastingmaatregel zouden wij de beheerders willen adviseren om dit mede te laten af hangen van het vorige voorschrift, namelijk de saneringsmaatregelen. Als blijkt dat de gemeente voldoende in staat is om met deze maatregelen de begroting in 2007 structureel sluitend te krijgen dan lijkt het ons niet noodzakelijk om bij voorbaat een extra maatregel van 10% op te leggen. Wij zouden dan liever willen adviseren om dit afhankelijk van de uitkomst van het saneringstraject te bepalen. Als bij de uitkomst van deze maatregelen blijkt dat een structureel sluitende begroting in 2007 niet haalbaar blijkt dan kan alsnog dit extra voorschrift in werking treden.

Reactie gemeente.

Op 11 januari 2005 heeft het college van B&W van de gemeente Neder-Betuwe een standpunt ingenomen over het rapport. De onderstaande opmerkingen zullen door de gemeente aan de beheerders van het Gemeentefonds kenbaar gemaakt worden. Per onderwerp zullen wij als afdeling gemeentefinanciën onze reactie hierop geven.

Geachte heer Remkes,

Als reactie op het aan ons toegezonden afschrift van het door de Inspectie Financien Lokale en provinciale Overheden uitgebrachte rapport van 1 december 2004 naar aanleiding van ons verzoek om een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds voor 2004, delen wij u het volgende mede.

Wij stemmen in met het voorstel om onze gemeente voor het begrotingsjaar 2004 een aanvullende uitkering toe te kennen ten bedrage van € 1.451.000.

In de rapportage is aangegeven, dat het jaar 2004 door de IFLO wordt beschouwd als een oriënterend jaar, o.a. vanwege het feit, dat nog niet alle zaken zijn uitgezocht dan wel bekend zijn. Van de gemeente wordt verlangd antwoord te geven op de zaken, die thans nog onduidelijk zijn en die van invloed zullen zijn op het (meerjarige) begrotingsresultaat. In dat verband willen wij reeds nu uw aandacht vragen voor de volgende onderwerpen.

a. achterstallig wegonderhoud

De resultaten van het rapport van ingenieursbureau Arcadis betreffende het wegonderhoud zijn nog niet in de rapportage opgenomen. Inmiddels is bekend, dat het jaarbudget voor groot onderhoud van wegen met ruim € 72.000 structureel moet worden verhoogd en dat het achterstallig wegonderhoud een bedrag van ruim € 8,1 miljoen belooft. Zonder een bijdrage van het rijk zal hieraan niets kunnen worden gedaan, temeer daar de IFLO de voorziening, die door de gemeente hiervoor was getroffen ad. € 2,7 miljoen, heeft ingezet om kapitaallasten voor in het verleden geactiveerde kosten van wegen, te verminderen.

Reactie Gemeentefinanciën: De feiten die hier weergegeven worden zijn juist. De cijfers zijn echter gebaseerd op normbedragen en een inspectie van achter het bureau. De gemeente heeft nu opdracht gegeven om te onderzoeken, via boringen e.d., wat de werkelijke noodzaak is om het achterstallig onderhoud weg te werken. Via regionale prijzen zal dan bepaald worden welk bedrag de gemeente noodzakelijk acht voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Gezien de huidige financiële positie van de gemeente zullen wij adviseren aan de beheerders van het gemeentefonds hier aanvullende middelen voor beschikbaar te stellen. De verhoging van de exploitatielast, ruim € 72.000, zal de gemeente mee moeten nemen in het opstellen van de saneringsbegroting.

b. onderwijsuitgaven

Zoals blijkt uit het Meerjaren Activiteiten Plan (MAP) 2005-2008 dienen in de komende jaren forse onontkoombare onderwijsuitgaven te worden gedaan. Dit terwijl volgens de begrotingsscan op het cluster onderwijs al een forse afwijking wordt geconstateerd. De daaruit voortvloeiende structurele lasten zullen wij primair betrekken bij het op te stellen saneringsplan. Het opstellen van een dergelijk plan is echter al geen geringe opgave. Wij zijn dan ook van oordeel, dat de beheerders van het gemeentefonds nadrukkelijk oog moeten hebben voor deze uitgaven en zondig daarin moeten bijdragen.

Reactie Gemeentefinanciën: in het door Gedeputeerde Staten vastgestelde provinciaal rapport van februari 2004 wordt door ons aangegeven dat een belangrijke oorzaak van de ontstane tekorten in de gemeente Neder-Betuwe veroorzaakt worden door investeringen in onderwijshuisvesting. Oorzaken hiervan zijn dat de gemeente na de decentralisatie van de onderwijshuisvesting per 1-1-1997 de hiervoor beschikbare middelen in het gemeentefonds niet heeft "gespaard" maar ingezet heeft als algemeen dekkingsmiddel. Hoewel de uitkering uit het gemeentefonds een algemeen dekkingsmiddel is, is hier toch enig risico door de gemeente "onderschat" voor toekomstige investeringen in de onderwijshuisvesting. De gemeente heeft een veel hoger aantal jongeren dan andere gemeenten, waardoor er ook veel meer onderwijshuisvesting nodig is. Alhoewel dit voor een deel verwerkt wordt in de maatstaven voor de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds werkt dit in verhouding toch nadelig door. En als laatste belangrijke oorzaak kan hier genoemd worden de bouw van Het van Lodenstein College. Dit betreft voortgezet onderwijs. Deze school gevestigd in het dorp Kesteren is toe aan nieuwbouw waarvoor een reserve beschikbaar is van ruim € 6 miljoen.

c. evaluatie organisatie

Bijna drie jaar na de herindeling heeft een evaluatieonderzoek plaats gehad betreffende de ambtelijke organisatie. Het resultaat daarvan heeft geleid tot het besluit om te gaan reorganiseren.

Dit besluit zal naar verwachting een aanzienlijke kostenpost tot gevolg hebben, die grotendeels incidenteel zal zijn. Hiervoor zijn geen dekkingsmiddelen voorhanden.

Reactie Gemeentefinanciën: De financiële gevolgen zijn nog niet bekend. Wel heeft de inspecteur in een toelichting, in december 2004, aan de raad van Neder-Betuwe al aangegeven dat de gevolgen van de reorganisatie meegenomen moeten worden in de saneringsmaatregelen.

d. regionaal archief

De bouw en inrichting van een regionaal archief zal in de komende jaren een forse bijdrage vragen van de deelnemende gemeenten. De omvang van deze bijdrage is nog niet bekend. Het betreft hier een wettelijke taak waaraan de gemeente moet voldoen. Ook de provinciaal archief inspecteur heeft de gemeente hier al diverse keren op aangesproken.

e. brandweer

Ook de cluster Openbare orde en veiligheid wijkt blijkens de begrotingsscans fors af van het gemiddelde. Daarbij komt, dat enige maanden geleden in het kader van de Arbowetgeving een risico-inventarisatie plaatsgehad heeft bij de brandweer. De daaruit noodzakelijke voortvloeiende maatregelen vergen incidenteel en structureel extra uitgaven. Daarnaast bestaan er achterstanden op het gebied van preparatie (aanvalsplannen). Overigens verwijzen wij u naar het onderzoek, dat de Inspectie Openbare orde en Veiligheid recent heeft verricht naar de brandweerkosten.

Reactie Gemeentefinanciën: Afgewacht moet worden met welke dekkingsmogelijkheden de gemeente deze extra lasten denkt af te dekken.

f. belastingvoorschrift

In de rapportage wordt voorgesteld om de gemeente voor het jaar 2006 een belastingvoorschrift op te leggen van 10% extra opslag boven het genormeerde artikel 12 OZB-tarief. De OZB-tarieven in onze gemeente zijn al hoog en zullen in 2006 alleen al als gevolg van aanpassing aan de artikel 12-norm aanzienlijk stijgen. Een extra opslag doet de toch al hoge belastingdruk nog verder toenemen. Sinds de herindeling per 1 januari 2002 zijn de OZB-tarieven al met in totaal ca. 70% gestegen. We pleiten ervoor om een dergelijke maatregel niet op te leggen voordat de resultaten van een saneringsplan bekend zijn.

Reactie Gemeentefinanciën: Eerder in deze notitie hebben wij hierover al onze zienswijze aangegeven. Wij stellen voor de beheerders van het gemeentefonds hier afwijkend op het voorstel van de inspecteur te adviseren.

Voor wat betreft de problematiek over de onderwijshuisvesting en de overschrijding op het cluster Openbare Orde en Veiligheid (brandweer) zullen wij apart aandacht besteden in ons advies aan de beheerders.

Advies Gemeentefinanciën.

- Instemmen met de aanvullende uitkering 2004 van € 1.451.000;
- opmerking maken over het noodzakelijke bedrag voor het achterstallig onderhoud op de wegen;
- opmerking maken over de problematiek met betrekking tot de onderwijshuisvesting en openbare orde en veiligheid;
- afwijkend advies geven aan de beheerders van het Gemeentefonds over de extra belastingvoorschrift 2006;
- de beheerders van het Gemeentefonds berichten conform inliggend conceptbrief;
- de raad van de gemeente Neder-Betuwe en de Raad voor de Financiële verhoudingen een afschrift sturen van deze brief.

Bijlage 2.

Gemeente Neder-Betuwe Checklist begroting 2005 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen (indien fysiek aanwezig " j " omcirkelen)					
art	omschrijving	onderwerp	sub-onderwerp	j / n	eventuele actie
8	programmabegroting			j	
		programmaplannen 3 w's		j	
	overzicht dekkingsmiddelen			j	
		lokale heffingen (waarvan besteding niet gebonden)		j	
		algemene uitkering		j	
		dividend		j	
		saldo financieringsfunctie		j	
		saldo BTW-compensatiefonds		j	
		overige algemene dekkingsmiddelen		j	
10	paragraaf	lokale heffingen		j	
			geraamde inkomsten	n	Niet van OZB. Wel elders in begroting opgenomen.
			beleid	j	
			overzicht div. heffingen	j	
			lastendruk	j	
			kwijtscheldingsbeleid	j	
11	paragraaf	weerstandsvormogen		j	
			weerstandscapaciteit	j	
			risico's	j	
			beleid	j	
12	paragraaf	onderhoud kapitaalgoederen		j	
			wegen	j	
			riolering	j	
			water	j	
			groen	j	
			gebouwen	j	
			beleidskader plannen	j	
			financiële vertaling	j	
13	paragraaf	financiering		j	
			cfm. Wet fido (zie handreiking)	j	
14	paragraaf	bedrijfsvoering		j	
			beleidsvoornemens	j	2
15	paragraaf	verbonden partijen		j	2
			visie op partijen in relatie tot programma's	j	2
			beleidsvoornemens	n	niet specifiek aangeduid

Gemeente Neder-Betuwe

Checklist begroting 2005 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen

(indien fysiek aanwezig "j" omcirkelen)

art	omschrijving	onderwerp	sub-onderwerp	j / n	eventuele actie
16	paragraaf	grondbeleid		j	
			visie in relatie tot doelstellingen programma's	j	
			uitvoering grondbeleid	j	
			actuele prognose resultaten	n	niet opgenomen.
			onderbouwing geraamde winstnemingen	n	niet opgenomen, maar ook niet van toepassing.
			reserves grondexploitatie in relatie tot risico's	j	
17	Overzicht baten/lasten			j	
		per programma de raming van de baten/lasten en het saldo		j	
		overzicht van geraamde algemene dekkingsmiddelen		n	Niet specifiek opgenomen.
		bedrag voor onvoorzien		n	wel elders in de begroting.
		resultaat voor bestemming		j	
		toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen		j	
		geraamde resultaat na bestemming		j	
19	Toelichting overzicht baten/lasten				
		overzicht van geraamde incidentele baten en lasten		n	niet opgenomen. Wellicht ook niet van toepassing.
20	Uiteenzetting van de financiële positie			j	
		gevolgen financiële positie van bestaand en nieuw beleid		j	
		arbeidskosten		n	niet opgenomen.
		investeringen gesplitst in economisch en maatschappelijk nut in openbare ruimte		n	niet opgenomen.
		de financiering		n	niet opgenomen.
		verloop van reserves en voorzieningen		j	
21	toelichting uiteenzetting van de financiële positie			j	
		grondslag ramingen		j	
		ontwikkelingen t.o.v. vorig begrotingsjaar		j	
22	Meerjarenraming			j	

20022005

Gemeente Neder-Betuwe					
Checklist begroting 2005 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen					
(indien fysiek aanwezig " j " omcirkelen)					
art	omschrijving	onderwerp	sub-onderwerp	j / n	eventuele actie
		gevolgen 3 jaren		j	
		gevolgen financiële positie van bestaand en nieuw beleid		j	
		arbeidskosten		n	niet opgenomen.
		investeringen gesplitst in economisch en maatschappelijk nut		n	
		de financiering		n	
		verloop van reserves en voorzieningen		j	
23	Toelichting MJB			j	
		grondslag ramingen		j	
		ontwikkelingen t.o.v. vorige MJB		j	
66	productramingen			j	
		uitwerking programma's in producten		j	
		per product de lasten/baten en het saldo		j	
		verdelingsprincipe		j	
		totalen sluiten aan met programma's		j	
67	toelichting productramingen			j	
68		overzicht kapitaallasten		j	
			afschrijvingen	j	
			rente	j	

OPMERKINGEN:

In hoofdlijnen voldoet de programmabegroting van de Gemeente Neder-Betuwe aan de eisen van BBV. De essentiële onderdelen die nodig zijn voor het toezicht zijn opgenomen. Op onderdelen moeten de nieuwe voorschriften nog nader uitgewerkt worden.

22022005

BIJLAGE 3:Overzicht cluster openbare orde en veiligheid 2004

	Inkomsten in Algemene uitkering	Uitgaven volgens begroting	Uitgaven in % van de inkomsten	Inkomsten in Algemene uitkering	Uitgaven volgens begroting	Uitgaven in % van de inkomsten	Uitgaven in % van de inkomsten
Aalten	583.473	632.863	108%	Maasdriel	556.572	1.482.163	266%
Angerlo	138.585	138.702	100%	Millingen aan de Rijn	134.382	327.213	243%
Apeldoorn	6.386.168	9.231.381	145%	Neder-Betuwe	464.567	1.592.774	343%
Arnhem	7.072.275	9.695.434	137%	Neede	323.905	370.625	114%
Bergh	528.516	685.810	130%	Neerijnen	293.487	622.888	212%
Beuningen	632.418	780.162	123%	Nijkerk	1.017.556	1.805.053	177%
Borculo	333.237	380.968	114%	Nunspeet	760.160	1.183.604	156%
Brummen	577.935	1.039.150	180%	Oldebroek	605.703	778.970	129%
Buren	630.794	1.398.403	222%	Overbetuwe	952.551	1.847.881	194%
Culemborg	815.797	985.449	121%	Putten	652.041	892.250	137%
Didam	439.713	512.928	117%	Renkum	893.819	1.960.208	219%
Dinxperlo	246.789	281.155	114%	Rheden	1.430.590	1.633.255	114%
Doesburg	355.851	622.936	175%	Rijnwaarden	259.113	417.007	161%
Druten	436.169	559.790	128%	Rozendaal	57.592	82.322	143%
Duiven	713.494	696.957	98%	Ruurlo	236.977	279.169	118%
Ede	3.789.525	4.792.084	126%	Scherpenzeel	204.270	429.299	210%
Eibergen	508.293	615.156	121%	Steenderen	149.438	183.624	123%
Epe	952.786	1.442.888	151%	Tiel	1.325.926	2.898.897	219%
Ermelo	957.757	1.006.835	105%	Ubbergen	260.124	558.709	215%
Geldermalsen	620.533	1.245.844	201%	Voorst	673.421	1.025.105	152%
Gendringen	590.821	641.269	109%	Vorden	236.626	317.703	134%
Gorssel	397.044	486.863	123%	Wageningen	1.403.024	1.148.454	82%
Groenlo	309.708	394.788	127%	Warnsveld	275.210	303.355	110%
Groesbeek	511.902	724.336	141%	Wehl	162.321	319.215	197%
Harderwijk	1.347.984	1.298.899	96%	West Maas en Waal	469.681	972.085	207%
Hatterm	320.347	367.590	115%	Westervoort	387.668	403.693	104%
Heerde	475.977	762.157	160%	Wijchen	1.199.889	1.620.209	135%
Hengelo Gld	225.281	331.308	147%	Winterswijk	1.028.790	1.337.256	130%
Heumen	389.201	842.565	216%	Wisch	554.854	636.218	115%
Hummelo en Keppel	140.478	126.704	90%	Zaltbommel	710.737	1.800.690	253%
Lingewaal	290.908	467.452	161%	Zelhem	310.885	385.174	124%
Lingewaard	1.019.445	2.276.204	223%	Zevenaar	876.145	832.266	95%
Lochem	653.267	850.726	130%	Zutphen	1.564.681	2.167.568	139%
				Totaal Gelderland	53.825.178	78.930.656	147%

Bijlage 4.

Berekening opbrengst OZB begroting 2005
Op basis van nieuwe waarde, oude heffingsgrondslag en nieuw tarief

	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
WOZ waarde:							
taxatiewaarde WOZ-beschikking woningen	1.101.783.060	1.108.587.060	1.118.670.000	1.712.231.127	1.718.231.127	1.721.231.127	1.727.231.127
taxatiewaarde WOZ-beschikking niet-woningen	291.567.276	291.567.276	330.583.000	429.190.800	429.190.800	429.190.800	429.190.800
Totale WOZ waarde	1.393.350.336	1.400.154.336	1.449.253.000	2.141.421.927	2.147.421.927	2.150.421.927	2.156.421.927
Eenheden:							
heffingsgrondslag 2.268							
eenheden niet-woningen	485.795	488.795	483.241	754.952	757.597	758.920	761.566
	128.557	128.557	145.760	189.238	189.238	189.238	189.238
	614.352	617.352	639.000	944.190	946.835	948.158	950.803
Tarieven woningen:							
zakelijk gerechtigden woningen	2,32	2,91	3,02	2,60	2,61	2,63	2,65
feitelijke gebruikers woningen	1,86	2,33	2,42	2,08	2,09	2,11	2,13
	4,18	5,24	5,43	4,67	4,71	4,74	4,78
Tarieven niet-woningen:							
zakelijk gerechtigden niet-woningen	3,39	4,01	4,16	3,58	3,60	3,63	3,66
feitelijke gebruikers niet-woningen	2,72	3,21	3,33	2,86	2,88	2,91	2,93
	6,11	7,22	7,49	6,44	6,49	6,54	6,58
Gemiddeld tarief OZB:							
	4,58	5,65	5,90	5,03	5,06	5,10	5,14
Tariefverhoging per jaar:							
	0,00%	0,00%	0,00%	-14,00%	0,75%	0,75%	0,75%
Verhouding eigenaar gebruiker (125 :100) woningen	1,2473	1,2489	1,2489	1,2489	1,2489	1,2489	1,2489
Verhouding eigenaar gebruiker (125 :100) niet-woningen	1,2463	1,2492	1,2492	1,2492	1,2492	1,2492	1,2492
Tariefdifferentiatie woningen-niet-woningen	1,46	1,38	1,38	1,38	1,38	1,38	1,38
Totale heffing OZB:							
zakelijk gerechtigden woningen	1.127.044	1.422.393	1.526.438	1.959.249	1.980.860	1.999.201	2.021.216
feitelijke gebruikers woningen	903.579	1.138.892	1.195.773	1.568.745	1.586.049	1.600.735	1.618.362
zakelijk gerechtigden niet-woningen	435.808	515.514	626.498	676.751	681.827	686.940	692.092
feitelijke gebruikers niet-woningen	349.675	412.668	492.701	541.738	545.801	549.895	554.019
Totale heffing OZB	2.816.108	3.489.467	3.841.409	4.746.483	4.794.538	4.836.771	4.885.690
OZB opbrengst bij norm artikel 12							
			nieuw	-906.074	-953.128	-995.362	-1.044.281
			oud	-870.284	-923.084	-967.609	-1.021.392
				-34.780	-30.048	-27.753	-22.889

	Oude Waarde 2005	Nieuwe Waarde 2005			
Waarde woningen neemt gemiddeld toe met 50 %	1.139.209.000	1,503	1.712.231.127	1.714.125.850	-1.894.723
Waarde niet-woningen neemt gemiddeld toe met 20 %	357.659.000	1,200	429.190.800	396.142.367	33.048.433
	573022127	0,503	4,67	1.179.900,06	0,307152915
	71531800	0,200	6,44	203.114,99	
	1.712.231.127				
	429.190.800				24%

22022022

	waarde woningen	waarde niet-woningen	waarde totaal	
oud	1.139.209.000	357.659.000	1.496.868.000	
nieuw	1.712.231.127	429.190.800	2.141.421.927	1,503
	-573.022.127	-71.531.800	-644.553.927	1,2

waardestijging

-50,30%   -20,00%   -43,06%

	tarief woningen	tarief niet-woningen	tarief totaal
oud	5,43	7,49	12,92
nieuw	4,67	6,44	11,11
	0,76	1,05	1,81

tariefstijging

0,140   0,140   0,140

-36,30%   -6,00%   -29,06%

2707928,697	1171409,889	8480656,765
3500214,475	1208895,005	10409293,86
-792,286	-37,485	-1.948,637
-0,29258	-0,032	-0,2303

22022005

Staat van reserves en voorzieningen Meerjarenbegroting 2005-2008

Naam reserve/voorziening																						
	Saldo begin begrotings- jaar (1-1-2004)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2005)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2006)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2007)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2008)	Vermeer- dering door rente	Overige ver- meerderin- gen	Verminde- ring zoals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2009)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
A.	Algemene reserves																					
09000001	Algemene reserve	677.442	0		375.442	302.000	0		302.000	0		302.000	0		302.000	0		302.000	0		302.000	
	totaal onderdeel a.	677.442	0	0	375.442	302.000	0	0	302.000	0	0	0	302.000	0	0	0	302.000	0	0	0	302.000	
B.	Bestemmingsreserves																					
09000002	Algemene reserve grondexploitatie	528.200	26.410	12.905	319.395	248.120	12.406		260.526	13.026		273.552	13.678		287.230	14.361		301.591				
09000003	Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0	0	0		0	0		0	0		0	0		0				
09000011	Arfkoopsommen onderhoud graven	491.306	24.565	35.000	24.565	526.306	26.315	35.000	26.315	561.307	28.065	35.000	28.065	596.307	29.815	35.000	29.815	631.307	31.565	35.000	668.308	
09000013	Reserve herplanten Betuweroute	101.667	5.093	0	106.750	0	0		106.750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
09000015	Reserve Wet Voorz. Gehandicapten	150.000	7.500	0	157.500	0	0		157.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
09000016	Reserve debiteuren ABW	114.621	5.731	0	120.352	6.018	0		126.370	6.318	0	0	132.688	6.634	0	0	139.323	6.966	0	0	146.289	
09000017	Reserve verbouw gemeentehuis Opheude	627.153	31.358	0	139.172	519.339	25.967		132.374	412.932	20.847		114.380	319.188	15.960		104.977	230.181	11.509		99.195	
09000019	Reserve nieuwbouw brandweergarage Kest	98.973	4.849	0	8.312	93.510	4.676		8.138	90.047	4.502		7.965	86.584	4.329		7.782	83.122	4.156		7.619	
09000022	Reserve woonwagenerf Keesteren	8.000	400	0	8.400	0	0		8.400	0	0		8.400	0	0		8.400	0	0		8.400	
09000024	Dividendreserve	28.082	1.404	0	29.486	0	0		29.486	0	0		29.486	0	0		29.486	0	0		29.486	
09000025	Reserve Van Lodenstein College	6.961.625	348.081	261.800	186.130	7.385.376	369.269		185.781	7.568.864	378.443		89.320	7.857.987	392.899		194.001	8.056.886	402.844		400.052	
09000026	Reserve ouderenzorg	29.939	1.497	0	31.436	0	0		31.436	0	0		31.436	0	0		31.436	0	0		31.436	
09000027	Reserve herv. basisschool De Wegwijzer	0	0	0	0	0	264.000		264.000	13.200		264.000	13.200		264.000	13.200		264.000	13.200		264.000	
09000029	Reserve rondweg Dodewaard	76.039	3.802	0	55.667	24.174	1.209		55.667	25.383	1.269		55.667	26.652	1.333		55.667	27.964	1.399		55.667	
09000042	Reserve bouw jeugdthek Madhouse	58.097	2.905	0	6.025	54.977	2.749		6.000	51.826	2.591		5.774	48.643	2.432		5.648	45.427	2.271		5.411	
09000044	Reserve peuterspeelzaal Do-fijn	150.304	7.515	0	9.807	148.012	7.401		9.808	145.805	7.290		9.409	143.888	7.184		8.837	142.033	7.102		8.657	
09000046	Reserve uitbreiding gymzaal Echteld	85.208	4.260	0	6.745	82.723	4.136		6.592	80.268	4.013		6.438	77.843	3.892		6.566	76.079	3.804		6.534	
09000047	Reserve bouw sportzaal De Linde	371.656	18.583	0	28.876	361.363	18.068		27.758	351.673	17.584		27.207	342.050	17.102		26.658	332.494	16.625		26.108	
09000048	Reserve rouwcentrum Ochten	179.067	8.953	0	14.413	173.607	8.680		14.141	168.147	8.407		13.869	162.885	8.134		13.598	157.221	7.861		13.326	
09000057	Reserve nieuwbouw brandweergarage E	1.061.370	53.069	0	60.385	1.054.054	52.703		62.351	1.044.405	52.220		61.399	1.035.228	51.781		60.447	1.026.541	51.327		59.495	
09000061	Reserve nieuw gemeentehuis	5.400	270	0	5.670	284	0		5.954	298	0		6.251	313	0		6.544	328	0		6.892	
09000069	Reserve sportaccommodatie Dodewaard	1.889.301	93.465	0	141.192	1.621.574	91.079		145.853	1.766.800	88.340		143.051	1.712.089	85.604		140.249	1.657.444	82.872		137.344	
09000070	Reserve sportaccommodatie Keesteren	621.321	31.066	0	4.485	647.902	32.395		4.485	675.812	33.791		4.485	705.118	35.256		4.485	735.889	36.794		46.875	
09000071	Reserve BTW-compensatiefonds	152.927	7.646	0	160.573	0	0		160.573	0	0		160.573	0	0		160.573	0	0		160.573	
	totaal onderdeel b.	13.768.256	688.413	309.705	1.499.314	13.267.060	683.353	299.000	629.296	13.600.117	680.006	35.000	624.562	13.790.561	689.528	35.000	615.383	13.898.726	694.986	35.000	654.384	
C.	Voorzieningen																					
09100001	Voorz. gebouwf. mat. voorz. obo	349.465		58.026		407.491		83.192		470.683			55.682	382.001		92.747	289.254			97.265	191.989	
09100002	Voorz. niet-gebouwf. mat. voorz. obo	87.805		39.126		126.731		41.641		168.372		42.959	211.331		48.078		259.407		33.000		292.407	
09100004	Voorziening onderhoud gebouwen	306.585		224.784	289.611	241.758		224.784	84.810	381.732		224.784	35.263	571.253		224.784	153.732	642.305		224.784	100.000	
09100006	Voorziening rofaring	2.020.640		51.957	52.981	2.019.516		234.126	1.785.388			123.807	1.661.581		67.000	113.646	1.614.935		132.000	140.961	1.605.974	
09100007	Voorziening breedtesportimpuls	33.165			4.906	28.279			28.279				28.279				28.279				28.279	
09100008	Voorziening pensioenen/wachtweth.	53.668		35.000		88.668		35.000	123.668		35.000		158.668		35.000		193.668		35.000		228.668	
09100010	Voorz. onderhoud huisvesting onderwijs	316.885		132.693	89.712	359.666		59.525	32.838	386.753		59.525	37.304	408.974		59.525	53.666	414.833		59.525	50.000	
09100011	Voorz. gemeentelijk anderw. achterst. beleid	79.933			50.000	29.933		29.933		0			0				0				0	
09100012	Voorz. informatie communicatie technologie	118.695		55.359	80.000	114.054		58.263	60.000	112.317		58.263	60.000	110.580		58.263	60.000	108.843		58.263	60.000	
09100013	Voorziening achterst. milieuzakzaam	187.697			100.700	86.997		86.997		0			0				0				0	
09100014	Voorziening sanering grond Hoofdstraat	0		80.000		80.000			80.000				80.000				80.000				80.000	
09100015	Voorziening kinderopvang	754.599			300.000	454.599			454.599				454.599				454.599				454.599	

Staat van reserves en voorzieningen Meerjarenbegroting 2005-2008

Naam reserve/voorziening		Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2004)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerderingen	Verminderingszals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2005)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerderingen	Verminderingszals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2006)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerderingen	Verminderingszals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2007)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerderingen	Verminderingszals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2008)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerderingen	Verminderingszals besch. over en bijdr. uit reserves en voorziening	Saldo begin dienstjaar (1-1-2009)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
09100016	Voorziening stimulerend sociale activering	38.291			38.291	0			0					0				0				0
09100017	Voorziening Wet Insch. Werkzoekenden	77.990			77.990	0			0					0				0				0
09100018	Voorziening kinderopvang alleenst. ouders	8.551			8.551	0			8.551					8.551				8.551				8.551
09100019	Voorziening reconstructie Dorpsstraat	532.000			532.000	0			532.000					0				0				0
09100020	Voorziening monumenten	52.584	29.688	25.000	57.250	29.923	25.000	62.173	30.162	25.000	67.335	30.404	25.000	72.739	30.000	25.000	77.739	30.000	25.000	77.739	30.000	25.000
09100021	Voorziening inburgering nieuwkomers	58.827	10.840	87.000	-17.333	11.310	7.161	-13.184	11.782	7.328	-8.728	12.233	7.494	-3.989	12.500	8.511	0	12.500	8.511	0	0	0
09100022	Voorziening bijzondere bijstand	30.856			12.782	18.094			18.094					0				0				0
09100023	Voorziening kindercentra	21.216			21.216	0			21.216					21.216				21.216				21.216
09100024	Voorziening echterstand onderhoud wegen	2.748.936			2.521.437	225.499			225.499					0				0				0
09100027	Voorziening dubieuze debiteuren	49.314			12.500	36.814			12.500	24.314			12.500	11.814			11.814	0				0
09100030	Voorziening herindeling	-1.620.999	788.318		-832.681	921.724			89.043	89.043				89.043			89.043					89.043
09100031	Voorziening vervanging materieel brandwe	-20.183	118.000	66.565	31.262	139.000	106.055	64.197	179.000	38.920	204.277	179.000	105.585	277.692	179.000	100.000	358.692	179.000	100.000	358.692	179.000	100.000
09100032	Voorziening verv. materieel buitendienst	27.875	38.538	67.800	-1.389	38.538	6.600	30.547	38.538	8.100	60.983	38.538	138.000	-38.481	38.538	65	0	38.538	65	0	0	0
09100034	Voorziening verv. materieel gladheidsbestr	39.000	34.550	50.600	22.950	34.550	45.500	12.000	34.550	29.000	17.550	34.550	39.600	12.500	34.550	20.000	27.050	34.550	20.000	27.050	34.550	20.000
09100035	Voorziening liquidatie muziekachool	167.745			167.745	0			167.745					0				0				0
09100036	Voorziening inhaasting oct. bestemmingsp	386.734			30.000	356.734			30.000	326.734			30.000	296.734			30.000	266.734			30.000	236.734
09100037	Voorziening verkeersveiligheid	826.256			53.333	772.923			53.333	719.590			53.333	666.257			53.333	612.924			53.333	559.591
09100038	Voorziening speelplaatsen	11.860			7.717	4.143			4.143					4.143				4.143				4.143
09100039	Voorziening regeling klantmanagement	76.088			35.088	40.000			40.000	0				0				0				0
09100040	Voorziening inv.k Wet Werk en Bijstand	23.936	18.309	23.936	0	23.936			23.936	0				0				0				0
09100042	Voorziening vervanging openbare verlichtin	0	89.566	82.001	7.565	92.871	102.899	-2.463	95.728	101.271	-8.008	98.783	111.769	-20.990	100.000	79.010	0	100.000	79.010	0	0	0
09100043	Voorziening hoogwaardige handhaving W&	54.351			24.351	30.000			30.000	0				0				0				0
09100044	Voorziening inburgering outcomers	58.000			58.000	0			58.000					58.000				58.000				58.000
09100045	Voorziening onderwijkansenplan OBO	70.298			70.298	0			70.298					70.298				70.298				70.298
09100046	Voorziening schoolbudget OBO	204.361	158.086	36.033	326.414	124.066			450.480	123.832			574.312	123.597			697.909	123.360			821.269	
09100047	Voorziening WSNS/ABB OBO	12.684			12.684	0			12.684					12.684				12.684				12.684
09100048	Voorziening verzilvering OBO	58.593			58.593	0			58.593					58.593				58.593				58.593
09100049	Voorziening OALT OBO	88.840			88.840	0			88.840					88.840				88.840				88.840
	totaal onderdeel c.	6.387.737	0	1.962.836	4.194.687	6.155.886	0	1.874.385	2.409.327	5.620.944	0	834.118	650.506	5.904.556	0	1.009.756	996.386	5.917.926	0	1.060.518	764.135	6.214.309
	TOTAAL GENERAAL	22.833.435	688.413	2.272.541	6.069.443	19.724.946	663.353	2.173.385	3.038.623	19.523.061	680.006	969.118	1.178.068	19.997.117	689.628	1.044.756	1.611.749	20.119.852	694.986	1.095.518	1.618.519	20.291.637

2202205